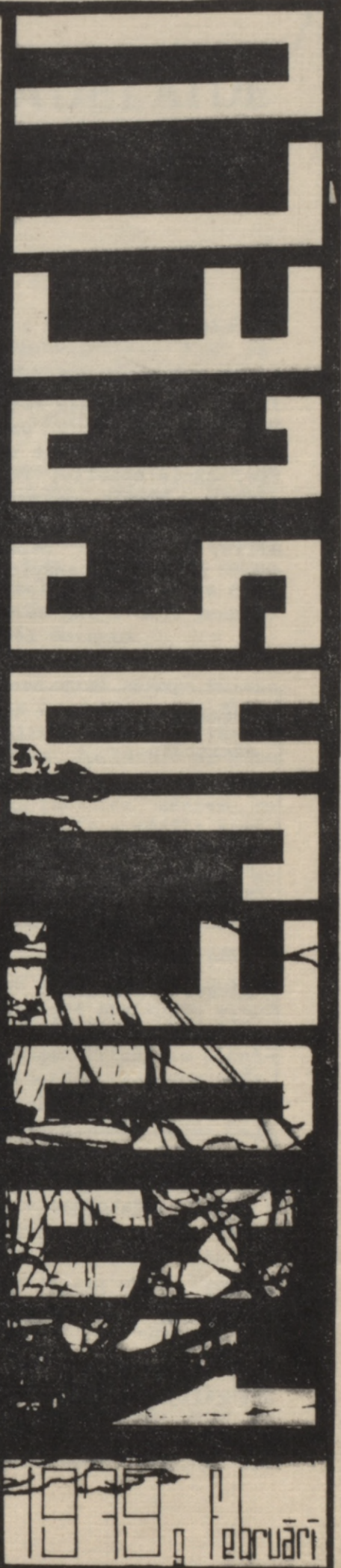

45

1979

45

1979 g. februārī

PA DEJAS CEĻU 45

Austrālijas latviešu tautas dejukopu pilnsapulce š.g. 3. janvārī, Akvinas koledžā, Adelaidē ievēlēja jaunu A.L.T.D.K. valdi. Jaunais valdes priekšnieks ir Eriks Zvirbulis, bet valdes locekļi ir Māris Bruzgulis, Jānis Dūšelis, Pēters Pincers un Juris Ruņģis. Visa A.L.T.D.K. valdei domātā korespondence turpmāk sūtāma Erikam Zvirbulim, 20 Kurrajong St, Pennant Hills, NSW 2120; telefons (02) 84-6242. PA DEJAS CEĻU redakcija turpinās darbību līdzšinējā vadībā.

Redaktors Juris Ruņģis

Sekretārs Jānis Dūšelis

Saimnieciskās daļas vadītājs
Pēters Pincers

Redakcijas locekļi Andris
Kariks, Kārlis Paegle, Valda
Siksna, Brigita Strode, Lauma
Treimane

LJAA pārstāvis Jānis Čēčiņš

Pārstāve Melburnā Ināra Zemītis

Pārstāve Adelaidē Maruta Šmita

*
Vākus zīmējis Andris Kariks

Viena gada abonements (6 numuri)
maksā \$A8.00 Austrālijā, un
ārzemēs pa lēno pastu.

*

Sludinājumi maksā:
1 lapaspuse - \$A20.00
½ lapaspuse - \$A10.00
¼ lapaspuse - \$A 5.00

*

Iepriekšējie numuri dabūjami pret
pasta izmaksu.

*

Naudas pārvedumi un čeki
izrakstāmi Austrālijas dolāros
uz ALTDK vārdu.

Ar vārdu vai iniciāļiem parak-
stīti raksti ne vienmēr atbilst
redakcijas viedoklim.

PDC redakcijai piesūtītie izde-
vumi: Rūgtais Apīnis, Jaunā
Gaita, ELJA Informācija

PA DEJAS CEĻU 45

1979. g. februārī

izdod

Austrālijas latviešu tautas dejukopas

PA DEJAS CEĻU 45

February 1979

published by

Australian Latvian Folk Dancing Groups

*

Adrese: 21 Margaret Street, ROSEVILLE, NSW 2069, Australia

lp

28. KULTŪRAS DIENAS ADELAIDĒ

TAUTAS DEJAS

Ināra Zemītis

Dejotāji mainās, daži aiziet, daži nāk atpakaļ, nāk jauni klāt - publika paliek gandrīz tā pati, tikai izvēlīgāka.

Šī gada tautas deju sarīkojums publiku nepievīla. Dejošanas standarts, liekas, bija augstākais, ko mēs esam redzējuši. Te nevar nepieņemt divas mazākās grupas - Pertas Pērkonīti un Brisbanes Senatni, kuru pievilcīgā un precīzā dejošana izcēlās. Tāpat vadītāji bija gādājuši par pareiziem tautas tērpiem, vienādiem apaviem un kārtīgiem matu sakārtojumiem - tas viss padarīja sarīkojumu acij tīkamāku.

Sarīkojumu atklāja kopdeja un, kā parasts, sajūsmināja skatītājus ar lielo dejotāju skaitu (260). Diemžēl zāle bija par mazu, lai visi dejotāji varētu ērti dejot, ārējais dārziņš saspīests un dažās vietās dejotāji sablīvējušies. Iztrūka smaids uz dejotāju sejām, izņemot uz viena Sprīdīša dejotāja sejas, kuru ievēroja liela daļa publikas.

Maz bija redzami gados jaunākie dejotāji. Vai mums klāt nenāk vairāk dejotāji? Pat jaunākās grupās, kā Sprīdītī un Mazā Auseklītī caurmēra gadi likās ap 15.

Priekšnesums turpinājās diezgan raiti ar teicēju palīdzību starp dejām. Būtu gribējies lasīt programmā jaunrades deju choreogrāfu vārdus, kā arī kuras ir etnografiskas dejas. Brisbanes Senatne savā solo dejā izcēlās ar precizitāti un skaito līdzināšanos. Pēc tam vairākas grupas nodejoja Muskadrili.

Skatītājiem lielu prieku sagādāja jaunā kopa Dienvidnieki, kuri sastādas no agrākajiem Adelaides dejotājiem ar bērniem, dejojot Kistgalpolku. Ļoti interesanta deja ar ģipnatnēju soli - ļoti labi nodejota, skaisti zaļi Rucavas tērpi lielām dejotājām, sarkani Nīcas brunči mazām. Maziem nevienam reizi nesajuka ne solis nedz tūres. Nav brīnums, ka šī grupa un deja izpelnījās garus aplausus. Vienīgā nožēla, ka Adelaidē, kurā pastāv jau 3 deju grupas, bija jādibina vēl ceturto.

Pēc tam viena otrai sekoja Pūsis meitas dancināja Jandaliņa izpildījumā, Aglonas meiteņu deja un Vāveru polka, un pēc tam Sprīdītis ar Būtu mana līgaviņa. Nezinu, vai šī deja oriģināli bija rakstīta zēniem un meitenēm, bet Sprīdītis ideāli atrisināja zēnu trūkumu. Kuldīgas un Smiltenes tērpos meitenes izcēlās ar precīzo dejošanu. Deja varēja būt drusku īsāka - dažas tūres par daudz, bieži atkārtojās.

Pēc Jautrā pāra un Spriguliša Jumalas un Adelaides apvienoto grupu Maģā danča sekoja Ritenītis ar Andžiņu. Kautgan šogad Ritenītim pienākuši daudzi dejotāji no Sprīdīša, grupa dejoja saliedēti ar izcilus līdzināšanos, kāda pie šīs dejas bija nepieciešama.

Pirmo daļu nobeidza pāru deju virkne, šoreiz piedaloties tikai 3 pāriem no katras grupas. Ļoti labas bija izdomātas formācijas un pārejas no vienas formācijas uz otru izdevās labi. Interesanti būtu bijis šo beigu daļu skatīties no augšas.

Otro daļu ievadīja Lielais Auseklītis ar Ziedoni. Kautgan šī deja likās kā visu etnografisko deju un elementu īssavilkums, acij tā bija viena no patīkamākām. Mūzika šai

dejai garlaicīga, kuru uzsvēra monotonā trejdekšpa sišana; gribētos zināt, kādēļ pēdējais pāris nevarēja apgriezties un nodejot kopā ar pārējo grupu.

Drīziņš bija pirmā dejas sarīkojumā, kura nosita augsto standartu. Vienmuļa - Rotas un Sprigulīša izpildījumā. Pie kļūmēm nepalīdzēja vaiņags, kuru pazaudēja dejojot viena Sprigulīša meitene.

Sekoja Vasaras varavīksne Mazā Auseklīša izpildījumā un Saulīte 5 dārziņu izpildījumā. Šī bija skaišta dejas un sevišķi patika Ritenīša dārziņš. Varbūt, ka iemesls bija skaistie Rīgas tautas tērpi visām dejojotājām.

Perkonītis ar Tīklu deju parādīja cik daudz darba pielikts pagājušā gadā - skaisti tērpi, labs izpildījums, visu to publika novērtēja.

Tukuma kadriļu dejoja apvienotās Adelaides grupas. Tiem, kuri bija redzējuši šo deju uzvedumā *Saules bērni danci veda*, likās, ka ne pie izpildījuma nedz arī pie līdzināšanās nebija piestrādāts.

Rota kā savu solo deju dejoja Brālīt's savu īsto māsu. Likās, ka visi dejojotāji nebija īsti droši un grūtības radīja ritma un soļu maiņa. Sekoja labi nodejotās Ventīņu dejas un Trakā polka.

Pēc Bāliņš māsas dancināja visi dejojotāji izveidoja pusapli karoga no-došanai. Žēl, ka pa lielāko deju skaitu dejojotāju muguras bija pret to zāles pusi, kur sēdēja lūgtie goda viesi. Dejojotāju un karoga skats šinī paredzētā svinīgā daļā bija vērsti pret vaļējām durvīm un 2 vietu ierādītājiem.

Doma, ka karogu šogad nodos nevis kopkora koncertā, bet jaunatnes sarīkojumā tika uzņemta ar lielu sajūsmu. Diemžēl tas tā neiznāca. Jaunieši, kuri pienāca saņemt karogu palika stāvēt tukšām rokām klausoties cik šogad bija labi un cik nākošo gadu būs labāk un lētāk. Pat pēdējā dejas, kuru ļoti skaisti pavadīja visi vadītāji dziedādami, skatītājus neaizveda atpakaļ tai sajūtā, kura bija valdījusi pa lielāko sarīkojuma daļu. Žēl!

Paldies Jurim Skābem un viņa palīgiem, paldies visiem dejojotājiem un vadītājiem, paldies mūziķiem, kuri bija izcili, sevišķi mazai Andrai, kura nevar palikt nepieminēta.

Lai jums visiem ir spēks augt un turpināt izplatīt un piekopt mūsu tradīcijas un parašas.

PAR PANTIŅIEM

tautas deju sarīkojumā Adelaidē.

Ja Rainim vai Brēdriham kāds lūgtu uzrakstīt pantiņu ar četrām rindām, kurā minēts grupas vārds, no kurienes tā nāk un kādu deju dejas, viņi noteikti teiktu, ka tas nav iespējams. Bet kas gan ir dzejnieki pret mūsu tautas deju vadītājiem! Pielietojot punktu sistēmu, visas grupas dabūja visus trīs punktus. Viena otra grupa varbūt pielietoja maldīgu taktiku.

*Pērkonītis no Rietumkrasta
Kultūras dienas rībināja.
Par tuksnesi pārbraukuši,
Tīklu deju dejojusi.*

*Dienvidnieki, dienvidnieki, kas tie
tādi dienvidnieki?
Mūsu pašu mājinieki, gribot kājas
ielocīt.
Gribot kājas ielocīt, savu māku
parādīt.
Ventīņsoli rādīšot, Kistgalpolku
dejošot.*

Kautgan augšējos pantiņos pilsēta nav minēta, salicēji palaužas uz klausītāju zināšanām, kur ir rietumkrasts un kurā vietā tie atrodas.

Latviešiem ir sakāmvārds: "Tie paši vēži, tikai citā kultūrē". Ko jūs domājat par šiem pantiņiem?

*Jautrais pāris ar Sprigulīti,
Sidnejieši, kanberieši,
Raibā rindā dejojot
Jumalīņu jumalos.*

*Sprigulītis ar Jautro pāri,
Kanberieši, sidnejieši,
Raibā solī griežoties
Trako polku dejos jums.*

Pārējām grupām veicās drusku labāk.

*Veikli dejo Senatne
No tās tālās Brisbanes.
Nav kājiņas nokusušas
Garu ceļu mērojot.*

Es gandrīz iedevu Brisbanei tikai 2 punktus, kamēr man kāds informēja, ka deja, kuru Senatne dejojusi saucās *Veiklā deja*.

*Puisis meitas dancināja
Kā pelēks vanadziņš.
Visus dejojot aicināja
Adelaides Jandalipiņš.*

*Skandama vien staigāju
Baltajos bāliņos.
Saktas kala Daugavieši
No Melburnas sabraucot.*

*Būtu mana līgaviņa
Liela danču griezējiņa,
Kā Melburnas Sprīdītis
Griezīs danci šovakar.*

*Adelaides Auseklītis
Tautas dejai kājas auj,
Griežas straujā virpulī,
Dejas priekā, Ziedonī.*

*Brālīt's savu īsto māsu
Sidnejā jau dancināja.
Svētki sauca, Rota brauca,
Adelaidē ieradās.*

Pantiņš, par kuru man bija ilgi jādāmā, bija viens, kuru skaitīja teicējs Indulis un ar kuru nobeidzās tautas deju vadītāju dziesma:

*Es bij' stalta brāļa māsa,
Devīppalsu lindraciņ'.
Kad es gāju danci vest
Vilnis sita nopakaļ.*

Indulis - meita? Vilnis - zēna vārds, vai tas, kas jūra?

Man personīgi vislabāk patika sekojošais:

*No Melburnas atbraucis Ritenītis
Un arī Andžipu papēmis līdz.
Vai zēns tas? Nē - dancis!
Tas astoņiem pāriem uzrakstīts.*

Un nākošam pantiņam komentāri lieki.

*Kas dārzā, kas vārdā?
Mazais Auseklītis vārdā.
Ložņā Adelaides brāļi un māsas
Caur raibo Vasaras varavīksni.*

Lienīte

VĒL PANTIŅŠ

Pantiņš, kuru nepieņēma:

*Ziedonī, kadvisiem iesnas,
Auseklītim sākās briesmas:
Puse tik uz mēģinājum' brauc,
Citiem klepus un tik šņauc.
Jauna deja jāgudro -
Visiem acis asaro.
Nu Auseklītis izārstēts,
Ziedonī tiks nodejots.
Adelaide tagad dejos,
Lai no priekiem kritiet ceļos.*

KORA KONCERTS

DIVU KORISTU SKATĪJUMĀ

*Mēs bez bencīna un riepām
Visi šurpu atbraucām -
Dziesmotajā Adelaidē
Kultūr' dienas pavadīt.*

*Rutups lieliem žestiem māja,
Smalkais matus plivināja,
Bendrupis visus smīdināja,
Svenne basus drebināja.*

*Svētī, Dievs, šo zemi dzimto
Es karāi aiziedams
Pavasārī Likteņ' kalējs
Vēl dzīvosī Latvijā.*

*Ģērbies, saule, sidrabotā
Es ar sauli saderēj'
Aiz ezera augsti kalni
Svešā zemē, baltauniņš.*

*Padziedami nu, bāliņi
Sappu zemē, vasarā
Visi ciema suņi rēja
Ragan' kalna balādē.*

*Minjona sēž Gaismas pilī
Mirdz kā zvaigzne Aglonā.
Ar šo dziedāšan' bij' galā -
Nākošā būs Sidnejā.*

AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU 29. KULTŪRAS DIENAS

Tautas dejas

Juris Ruņģis

Sidnejā nav piemērotas zāles KD tautas deju uzvedumiem. Parasti tautas dejas rīko Sidnejas Pilsētas namā, bet tas ir tikai tāpēc, ka nav citas izvēles.

Arī šogad tautas deju uzvedums būs Sidnejas Pilsētas namā, svētdien, 29. decembrī. Pirms nolēmu atkal lietot Pilsētas namu, apskatīju citas iespējas. Operas nama koncerta zāli vienkārši nevarēja dabūt, jo to lietos Austrālijas Opera gatavojoties savai vasaras sezonai. Vienīgā cita iespējamība bija Horderna paviljons. Priekšrocība ir grīdas platums; citādi ir problēma - izskatās kā šķūnis. Par visu ko jāmaksā ekstrā un kad visu sarēķina kopā, iznāk pāri \$5000. Tas neizlikās to vērts, un tāpēc gāju atpakaļ apskatīties Pilsētas namu.

Sidnejas pilsētas valde ir pārbūvējusi skatuves priekšu un šoreiz nebūs problēmu ar nestabīliem podešiem vai pakāpienu uz skatuves. Tomēr, dejas laukums būs tikai 10m x 10m - pietiekoši liels tikai vienam 8 līdz 12 pāru dārziņam - ar 4m x 6m drusku zemāku laukumu katrā pusē. Vienu mazāko laukumu izlietosim mūzikantiem un otru dekorācijām, rekvizītiem, teicējiem utt, ja tādi būtu vajadzīgi. Skatuves aizmugurē ir vecas koku trepveida sēdvietas. Šīs vietas un arī varbūt dejošanu cauri zālei būs jāizlieto, lai parādītu visus dejojājus vienā laikā. Skatītājiem tas parasti patīk. Pilsētas valde arī solās līdz svētkiem Pilsētas namā ievietot labāku skatuves izgaismojumu un gaisa vēsinātāju.

Austrālijā ir 12 tautas deju kopas. Ceru, ka uzvedumā katrai varēšu iedalīt 3 dejas. Vairāk nevarēs, jo programma nedrīkst būt garāka par divām stundām. Ņemšu vērā braucēju skaitu katrā kopā, bet tikai pa četrpāru grupām.

Uzveduma temas izmeklēšana, proams, ir visgrūtākais uzdevums. Visas gadskārtas ir beidzamos gados rādītas, kā arī ir cilvēka mūža ritums. Lieluzvedumā, kur piedalās daudz grupas, ir grūtāk izturēt un parādīt noteiktu temu, nekā tas ir atsevišķas kopas uzvedumā.

Uzveduma plānošanā pašlaik piedalās Sane Upeniece, bet domājam organizētāju grupu palielināt.

Gaidīsim jūs visus Sidnejā!

12. Jaunatnes kursi

Austrālijas latviešu 12. Jaunatnes kursi notiks Sidnejā 1980. gadā no 2. līdz 13. janvārim. Kursu rīcības komitejā darbosies Jānis Čečiņš (priekšsēdis), Edgars Štubis un Jānis Dūselis (vicepriekšsēži), Lauma Treimane (sekretāre), Andra Rone (kasiere), Guntis Bērziņš (sarkaniēks ar LAAJ prezidiju), Lūcija Felsberga-Bērziņa, Austrā Eichmane, Imants Ronis, Māra Rozīte, Juris Ruņģis un Mikus Silķēns (komitejas loceklis).

Lekcijas, semināri un nodarbības iecerētas Latviešu valodā, Tautiskā mantojumā, Literatūrā un drāmā, un Politiskā un sabiedrībā. Ja būs piemēroti lektori, apskatīs arī latviešu mūziku un mākslu.

Jaunieši aicināti jau tagad sākt gatavoties piedalīties 12. Jaunatnesursos.

Tautas deju kursi

ALTDK otrie vadītāju kursi notika Akvinas koledžā Adelaidē 2. un 3. janvārī. Kursos piedalījās 16 dalībnieki - 7 no Adelaides, 5 no Sidnejas, 3 no Melburnas un 1 no Brisbanes. Kursus organizēja Ingrīda Lūse no Adelaides.

Kursu dalībnieki ieradās laicīgi jau pirms desmitiem un, kā jau pieņemts ceļotājiem un kursubaudītājiem, sīki izpētīja koledžas apkārtni, apmešanās telpas un uzdzīves vietas. Pēc tam kursus oficiāli atklāja Ingrīda Lūse. Pateicoties dalībniekiem par ierašanos viņa paskaidroja nākošo divu dienu programmu.

Pēc ierosinātā plāna (skat. PDC 44, 17. lpp), kā programmas pirmo devumu LAAJ Archīva vadītājs J. Ātrēns paskaidroja, kas ir archīvs un kādus archīvus ir iespējams cilvēkam sastādīt, sākot ar personīgiem archīviem (t.i., personīgie papīri, vēstules utt) un beidzot ar sabiedriskiem archīviem (protokoli, avīzes, žurnāli utt). Caurmērā ļoti interesants devums.

Sekoja Adelaides Folkloric sabiedrības priekšsēža J. Gulbja stāsts par latviešu sadarbību ar cittautiešiem tautas deju laukā un kā šī sadarbība ir palīdzējusi latviešiem un citiem iegūt atzinību un pabalstu no vietējās valdības dažādiem kulturāliem pasākumiem.

Pirmās dienas pusdienas, kā arī visas pārējās ēdamreizes, bija kopīgas ar 11. Jaunatnes kursu dalībniekiem koledžas plašajās, omulīgajās ēdamtelpās.

Pēcpusdienas programma bija īsa un kodolīga. Juris Ruņģis stāstīja par Saules jostas ansambļa turnejām ārzemēs, kā arī par uzvedumu veidošanu un sastādīšanu. Daiga Bērziņa, 18. JD tautas deju uzveduma vadītāja, paskaidroja savu sacerējumu - idejas pārrunāja, dažas jaunas iztīrāja un beidzot vienojās, ka Daigas sacerējums varētu būt efektīgs un sekmīgs. A. Grimms sniedza isreferātu par kritiku (pozitīvu un negatīvu), tās vērtību un lietošanu.

Vakara nodarbības notika koledžas pagraba telpās pie neona gaismām un ledus ķieģeļu čupiņām. A. Grimms nolasīja savu kritiku par 28. KD tautas deju uzvedumu, ko kursu dalībnieki pārrunāja. (Kritika lasāma š.g. pirmā AL numurā.) Drīz pēc pusnakts sākās dziedāšana, rotaļu iešana un omulīga sadzīve, kas dažiem beidzās tikai ar saules lēktu un dažiem nebeidzās.

Svētdien pēc brokastīm notika ALTDK pilnsapulce, kur piedalījās J. Skābe (28. KD tautas deju uzveduma vadītājs) un pārstāvji no Pertas Pērkonīša. J. Skābe pateicās kopām un vadītājiem par pieliktām pūlēm. Uzveduma standarts esot bijis augsts. J. Ruņģis sniedza ALTDK un PDC 1978. gada darbības ziņojumus un finansiālos pārskatus. Sēde nolēma ALTDK biedru naudu paaugstināt uz \$15 no kopas plus \$2 no katra dejotāja. Biedru nauda samaksājama līdz 1979. gada marta beigām.

Par ALTDK valdes priekšnieku 1979. gadam ievēlēja Ēriku Zvirbuli, bet par valdes locekļiem M. Bruzguli, J. Dūseli, V. Ereli, P. Pinceru un J. Ruņģi.

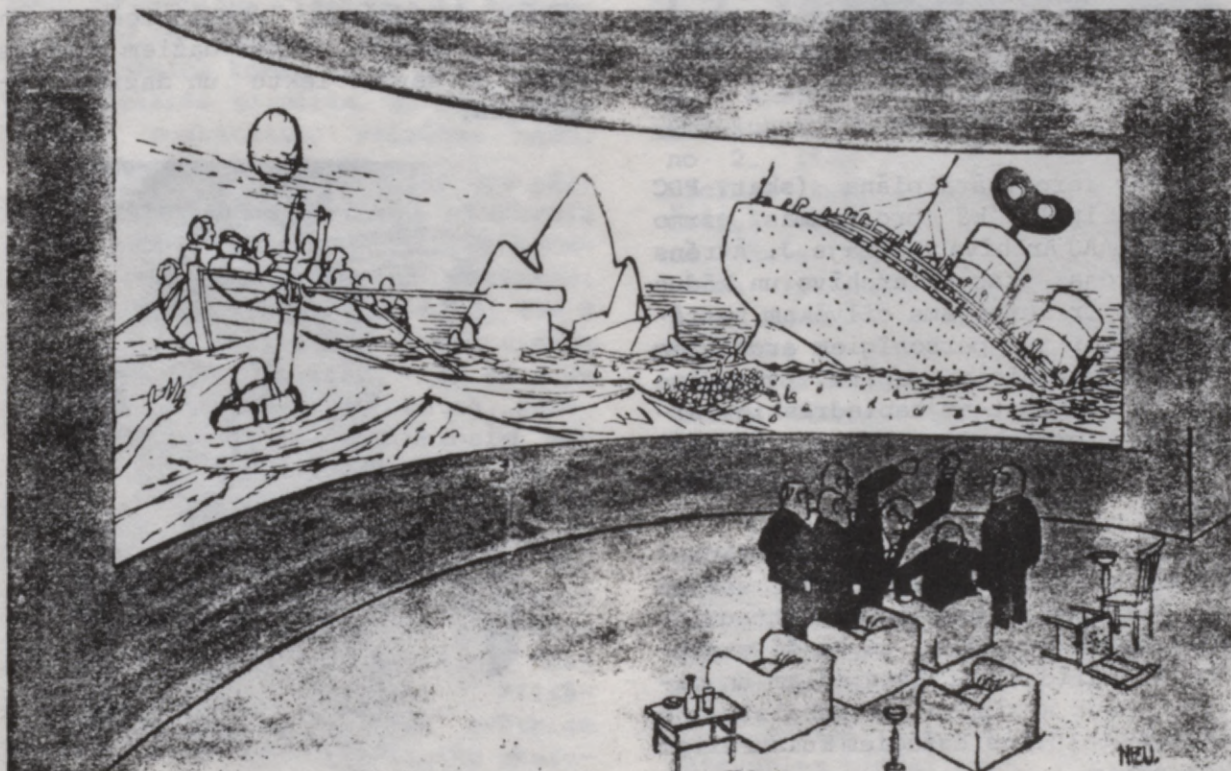

J. Ruņģis ziņoja, ka tautas deju uzvedums 29. KD notiks Sidnejas Pilsetas nama zālē uz skatuves. Viņš lūdz kopām laicīgi atbildēt uz vēstulēm, arī tad, ja nevar dot pilnīgu informāciju.

Pārrunāja tautas deju vadītāju kursus. Nolēma tos turpmāk saukt par tautas deju dejotāju sanāksmēm un ierosināja tos rīkot 2½ dienas garus un atsevišķi no Jaunatnes kursiem.

Beigās J. Ruņģis izteica pateicību Ingridai Lūsei par tautas deju vadītāju kursu organizēšanu.

AKA

Vasaras vidusskola

DAŽI NOVĒROJUMI AUSTRĀLIJAS VASARAS VIDUSSKOLĀ KURSĀ NĀKOT NO AMERIKAS

Atnākot sev relatīvi otrajā pasaules galā galīgi svešos apstākļos, mani pārsteidza, cik tomēr latviešu jaunieši ir raksturā līdzīgi visā pasaulē. Dabīgi, ka vietējie apstākļi nosaka dažādas ārejības, piemēram, akcentu latviešu valodā, sarunas tematus, intereses, idiomus un dažādus izturības paveidus, bet visumā atšķirības neatsver līdzības, ar kurām sastapos Austrālijas vasaras vidusskolas 2½ nedēļās. Sprotot, ka sekojošais vadās no personīgiem novērojumiem no amerikāņu vides, latviešu jaunieši trimdā šķiet miermīlīgi, apķērīgi, strādīgi, apdāvināti, visumā gādīgi viens par otru un satīcīgi (ja nav aizrāvušies savu vecāku sappos par politiku). Citos vārdos, trimdas latviešu jaunieši patur savu jaunības svaigumu, ideālismu un radošās domāšanas spējas samērā ilgi pirms iekļaušanās masu psychozē un savtīga labumu meklēšanā.

Tikai gaužām žēl, ka šī potence attīstas tik šauros apmēros latviešu tautas labad. Trimdas sabiedrība mirst dabīgu nāvi, ja tā neatrod par vajadzīgu turēt savu jaunatni intensīvā latviskā garā ilgāk par 2½ nedēļām (labākā gadienā 6 nedēļas Garezerā) katru gadu vasaras vidusskolās. (Tādi pasākumi, kā tautas dejas, veicina vienkāršu masu piesaistīšanu latviešu jauniešos, bet latviskā gara veidošanā spēj maz ko dot, iestarpinot latviskuma izpausmes veidu citādi jauniešiem austrāliskā vidē. Der vienīgi paklausīties neoficiālā sarunas valodā kādā tautas deju mēģinājumā.

Jo lūk, latvisks gars nav nekāds mehānisks objekts jeb lieta, ko mākslīgi var uzstādīt vai nojaukt pēc vajadzības (piemēram, reiz nedēļā). Drīzāk latvisks gars ir organiska vienība, kas kādā cilvēku grupā spēj augt tikai ar laiku no sēklām ar kaut cik pastāvīgu kopšanu. Tā pat, kā kvieši nespēj augt tuksnesī, kur graudi

bauda ūdeni tikai retos gadienos ar garām sausuma atstarpēm, tā arī latvisks gars jauniešos nespēj pat dīgt ar saraustītu kopšanu.

Vasaras vidusskolās parasti vesela nedēļa paiet, pirms kopējs gars rodas jauniešu starpā. Šis gars izaug no ikkatra cilvēka, kas piedalās tās izveidošanā, un ne vienmēr nav latvisks, bet vienkārši kopējs. Kad šis gars rodas, tas var aizraut tās dalībniekus, kā vilnis aizrauj peldētāju. Šāds gars it sevišķi spēcīgi uzsitas pēc pirmās nedēļas vasaras vidusskolās.

Šis gars, ja kopts, tālāk aug un attīstas, un nāk jauni vilņi. Ar labu gribu, šo kopējo garu var attīstīt par latvisku. Pieredze rāda, ka latviskuma vilnis parasti parādas ne agrāk, kā divas nedēļas no vidusskolu sākuma. (Ar vecākiem jauniešiem, kā, piemēram, 2 x 2 nometnē, kas jau latvisku garu piedzīvojuši, latvisks gars var sākties ar pirmo dienu.) „Latviskais gars” šeit nozīmē, ka jaunieši sāk domāt un dzīvot latviski, ne tikai runāt latviski. Diemžēl savā īsā 2½ nedēļu mūžā gars Austrālijas vasaras vidusskolā nepiedzīvoja latviskuma vilni šinī vasarā, un līdz ar to, ka nocirpts kviešu zemenis, latvietība turpina mirt savu dabīgo nāvi.

Šinī sakarībā vēlētos ierosināt tiem latviešiem Austrālijā, kam vēl rūp latviskā gara dzīvība, rūpēties, lai šis gars izaug jo spēcīgs jaunatnē. Dabīgi, ka runa šeit iet par jauniešu pulcināšanu uz vairākumēnešu laiku katru gadu, lai latviskais gars varētu izaugt visā savā kuplumā. Līdz ar to jādomā par pilna laika latviešu skolu Austrālijā.

Var jau pretoties pilna laika skolas idejai ar to, ka pat skaitliski lielajā Ziemeļamerikā Amerikas latviešu ģimnāzijas projekts klibo, bet jāsaprot, ka tur rīcības komiteja līdz šim pārāk šķiež savu enerģiju neveikli organizēdamas un veltīgi mēģinot iegūt līdzekļus no latviski beigtiem lat-

viešu izcelsmes amerikāņiem un kanadiešiem. Latviskā gara nesēju aprindas ir pat retākas, nekā Kultūras dienu vai Dziesmu svētku masas var liecināt, jo taču ir viegli individam masās izrādīt virsotnējus latviskuma izpausmes veidus uz dažām dienām. Bet kad šiem pašiem „masu latviešiem” divatā lūdz līdzekļus, lai latviskais gars varētu tālāk dzīvot skolās, lūgumi krīt uz kurlām, latviski beigām ausīm.

Ja mēs, kā latviska gara nesēji nespējam ieaudzināt latviskuma vilni tālāk mūsu jauniešos, tad tas ir intelektuāls apvainojums šiem jauniešiem mums liekulīgi turpināt runāt ar viņiem par tādiem latviska gara izpausmes veidiem, kā brīvu Latvijū. Un diemžēl tā milzīgā potence jauniešos, par ko runāju sākumā, aizies bojā.

Pēteris Graube

MANI IESPAIDI PAR 1979. GADA VASARAS VIDUSSKOLU

Vasaras vidusskola šogad atradās tanī pašā vietā kā citos gados - Aldingā, Kursā un ilga 2½ nedēļas.

Ar katru gadu skolnieku skaits pieaug. Šogad piedalījās 81 skolnieks, 18 audzinātāji un 15 skolotāji plus saimnieces un palīgi. Skolnieki ir sadalīti četras klasēs - Rēzeknieši (pirmā klase), Jelgavnieki (otrā klase), Liepajnieki (trešā klase) un Rīdzinieki (ceturtā klase).

Stundas ir sadalītas sekojoši - ticības mācība, latviešu valoda, vēsture, drāma, dziedāšana, sabiedrības mācība un ģeogrāfija.

Skolnieki sadarbojas gan mācībās, gan dažāda veida nodarbībās. Viņi sarunājas latviski un priecājas kopīgi. Skolnieki nezaudē sajūtu, ko viņi iegūst Vasaras vidusskolā, kur viņi jūtas kā liela ģimene. Vasaras Vidusskola tādēļ ir noteikti tā vieta, kur var satikt latviešu jauniešus, iegūt jaunus draugus un uzturēt agrākos gados iegūto draudzību.

Pēteris Graube, mūsu viesis no Ziemeļamerikas, rīkoja vakara aktivitātes. Bija ļoti interesanti, jo pirmo reizi V.V. notika ugunskurs pie jūrmalas, un zvaigžņu vakars, kur Andrējs Matisons stāstīja un rādīja

zvaigznes un planētas diapozitīvos un tālskatā. Vēl interesants vakars bija „Latviešu vakars”, kur Pēteris Graube rādīja diapozitīvus par Latviju, dzejas un mūzikas pavadījumā. Citos vakaros bija interešu grupas. Mūsu viesis no Venecuēlas Guntars Gedulis arī rādīja diapozitīvus par Venecuēlu. Bija arī šķēršļu gājiens un nakts rotaļa. Visā visumā vakaru nodarbības ir bijušas interesantas.

Skolnieki šogad ir nākuši no visām Austrālijas malām. Šis ir pirmais gads, kad ieradušies daudz skolnieku ne tikai no Sidnejas, Melburnas un Adelaides, bet arī no Brisbanes, Pertas un Kanberas. Tas parāda, ka Vasaras Vidusskola neiznīks, ka latviešu jaunieši Austrālijā grib paturēt savu latvietību, kultūru un valodu. Arī lielais audzinātāju skaits šogad to pašu parāda. Domāju, ka šis ir galvenais mērķis, ko Vasaras Vidusskola grib sasniegt.

Būtu labi, ja Vasaras Vidusskolai ziedotu vairāk līdzekļu, jo patiešām ir vajadzīgas klašu telpas un guļamtelpas. Mums visiem ir grūti, ka stundām jānotiek ārā, jeb guļamtelpās. Skolotājiem un audzinātājiem jāguļ teltīs, kamēr skolnieki ir ļoti sašpiesti mazās barakās.

Visā visumā Vasaras Vidusskola ir vērtīgs pasākums, lai uzturētu latvietību.

Uz redzēšanos nākamā gadā.

Astra Matisone

VASARAS VIDUSSKOLA

Šogad V.V. gāja no 10. līdz 29. janvārim. Jauki bija redzēt, ka jaunie latvieši apmeklēja mūsu V.V. nometni. Kad mēs visi ieradāmies nometnē, tur stāvēja sveša ēka. Mēs ar Adelaides mācītāju Zīdu to nokristijām par *Dzintariem*. Bija daudz, daudz ērtāk dzīvot vienā ēkā, nekā karavanē. Mums bija jauna koka-kola mašīna. Mēs visi skolēni tur gājām stundu laikā un pirkām mūsu mīļāko dzērienu. Kordials ar citoroniem bija labs, ja koka-kola mašīna nedarbojās.

Mums nometnē bija sarežģīta lieta. Pirmā nedēļā mūsu busiņš negāja un mums bija jāiet kājām uz jūrmalu. Tad atnāca kāds kungs un to busiņu salaboja. Bija labāk braukt, nekā iet kājām un maitāt mūsu kājas.

Aldingu 11. janvārī apciemoja „kursieši” un viņiem bija sagatavoti uzvedumi, kuri bija ļoti amizanti un jauki. Pirms tam kursieši cīnījās pret V.V. komandu volejbolā un basketbolā. Diemžēl kursieši uzvarēja.

Amerikas Pēteris Graube apciemoja mūsu nometni. Izskatījās, ka viņam diezgan labi gāja. Ari Guntārs Gedulis no Venecuelas mums mācīja dziedāšanu. Paldies Guntaram par pūlēm.

Masku ballē bija daudz dažādu apģērpu un tiesnesiem bija grūts uzdevums izvēlēties labākos. Bija mežoni, kaķi, „pank rokeri”, Kleopatra (vinnētāja) utt.

Mīļš paldies arī saimniecēm par viņu pūlēm virtuvē, kur viņas mums cepa garšīgus ēdienus. Vai laiks bija auksts vai pavisam karsts, viņas to pārcieta un varam teikt, ka mēs visi pārbraucām mājās ar pilniem puncīšiem.

1979. g. Vasaras Vidusskolas nometne bija interesanta, un mēs visi ceram, ka nākošgad būs vēl labāk.

Lauma Cīrule
Ingrīda Dzītare

1979. GADA VASARAS VIDUSSKOLA

Vasaras Vidusskola notika atkal, kā katru gadu, „Kursā”, Aldingas jūrmalā. Visi jaunieši ieradās ar spēcīgu latvisku garu, gribēdami satikt vecos draugus un arī iegūt jaunus. Vecās barakās bija jāsaspiežas 20 jauniešiem katrā. Domāju, ka bija kļūda sadalīt pa pilsētām - melburnieši un sidnejieši vienā barakā un adelaidieši, pertieši, kanberieši un brisbanieši otrā. Šādā veidā nebija tik lielā mērā iespējams satikties ar citu pilsētu jauniešiem.

V.V. lielā saime bija sadalīta četrās klasēs: Rīdzinieki (4. klase), Liepajnieki (3. klase), Jelgavnieki (2. klase) un Rēzeknieši (1. klase), un katra klase sadalīta pa pagastiem.

Jaunieši šādā veidā varēja zināt, kad bija viņu kārtā traukus mazgāt vai mazmājiņas tīrīt. Daži „gudrie” jaunieši vienmēr tikai tīrīja mazmājiņas, jo tas negāja tik ilgi kā trauku mazgāšana. Dažas reizes katram pagastam bija jāsaņem uzvedums, piemēram, ugunsкура vakaram.

Laiks ritēja ātri un pirmā sestdienas vakarā sarīkoja „Skaistuma karāļa un karalienes parādi”, kurā no katra pagasta bija jābūt diviem dalībniekiem. Jaunieši, saģērbušies kā nu kurš, uzstājās audzinātāju (tiesnešu) priekšā. Tiesnešiem bija noteikti grūti izšķirties, bet beigās ievēlēja Dzintaru Ložepicinu par karali un Dainu Silu un Dainu Jansonu par karalienēm.

Nākošajā sestdienas vakarā bija masku balle. Bija daudzas fantastiskas un interesantas maskas un šeit arī tiesnešiem bija noteikti grūti izvēlēties labākos. Pēc garām pārrunām tiesneši izvēlējās Indru Geidānu par to, ka visvairāk izmantojuši vietējos materiālus (mumija), Lilitu Šulcu (Kleopatra), Vāri Kamergrauzi („Hunchback of Notre Dame”), Edvīnu Kļaviņu (akmens laikmeta cilvēks) un Ilmāru Līdumu par visriebigāko kostīmu (Drakula). Visi priecīgi ballējās kamēr Ziedares kundze sludināja pa skaļruni, ka „Viss, kas skaists ātri beidzas”.

Kādu skaistu vakaru mums sarīkoja ugunsкура jūrmalā, bet, protams, nebija īsta ugunsкура, jo bija aizliegts to kurināt. Izlikuši lampas, katram pagastam bija jāuzved savi sagatavotie uzvedumi vai skices. Viss gāja jauki, visiem patikas skatīties un arī uzstāties.

Tad kādu citu vakaru mēs spēlējām naktsrotaļu. Ziedares kundze mums ļoti nopietni stāstīja, ka marsieši bija nozaguši trīs meitenes un vienu zēnu kad tie gājuši uz jūrmalu atrast aizmirstās mantas. Visiem bija jāiet pa mežu meklēt nozagtos. Kautgan daži mazliet saskrāpējās, visiem patikās vandīties pa mežu.

Visā visumā, es domāju, ka lielākai daļai jauniešu patika Vasaras Vidusskola un es ceru viņus atkal satikt 1980. gada Vasaras Vidusskolā.

Valda E.

PASAULES
BRIVO
LATVIEŠU

DZIESMU
DIENAS

VISBUĀ GOTLANDE
19. jūnijs 19-22. jūnijs

GOTLANDES DZIESMU DIENU SARIKOJUMU
PROGRAMMA

Svētdien,
17. jūnijā

- 15.00 Dzejas brīži.
- 17.00 Anglijas latviešu dziesmu vienības „Atbals” koncerts.
- 20.00 Ņujorkas latviešu koŗa koncerts.
- 20.00 Jautrais vakars.

Pirmdien,
18. jūnijā

- 10.00 Dzejas brīži.
- 14.30 Bostonas mūzikas ansambļa „Kolibrī” koncerts.
- 18.30 Austrālijas latviešu teātra izrāde.
- 18.30 Toronto sieviešu koŗa „Zīle” koncerts.
- 22.00 Latviešu dzejas vakars. Lasījums ar gaismām un skaņām.

Otrdien,
19. jūnijā

- 10.00 *Atklāšanas akts un koncerts*: koris un orķestris, brīvdabas estrādē svētku laukumā.
- 15.00 Oikumeniskais dievkalpojums Visbijas domā.
- 18.00 Ņujorkas latviešu koŗa koncerts.
- 18.00 Jautrais vakars.
- 22.00 *Raiņa „Daugavas” lieluzvedums* brīvdabas estrādē.

Trešdien,
20. jūnijā

- 9.00 Luterāņu dievkalpojums Visbijas domā.
- 11.00 Dievtuŗu daudzinājums brīvdabas estrādē.
- 15.00 Bostonas mūzikas ansambļa „Kolibrī” koncerts.
- 15.00 Stokholmas latviešu teātra izrāde.
- 18.00 Toronto sieviešu koŗa „Zīle” koncerts.
- 18.00 Ileānas Pētersones latviešu dziesmu koncerts.
- 21.00 *Austrālijas Saulesjostas uzvedums „Mārietas dziesma”* brīvdabas estrādē.

Ceturtdien,
21. jūnijā

- 10.00 Austrālijas latviešu teātra izrāde.
- 10.00 Dzejas brīži.
- 15.30 Koristu un deŗotāju gājiens uz svētku laukumu.
- 16.00 *Apvienotā koŗa koncerts* brīvdabas estrādē.
- 21.00 *Portlandes ansambļa „Dzintars” koncerts* brīvdabas estrādē.

Piektdien,
22. jūnijā

- 10.00 *Tautas deŗu uzvedums* sporta laukumā.
- 15.00 Bērnu un jaunatnes uzvedums.
- 15.00 Anglijas latviešu dziesmu vienības „Atbals” koncerts.
- 19.00 *Jāņuvakars Baltijas jūras krastā*, dienvidos no Visbijas. Ievadījumā Minsteres latviešu ģimnazijas uzvedums.

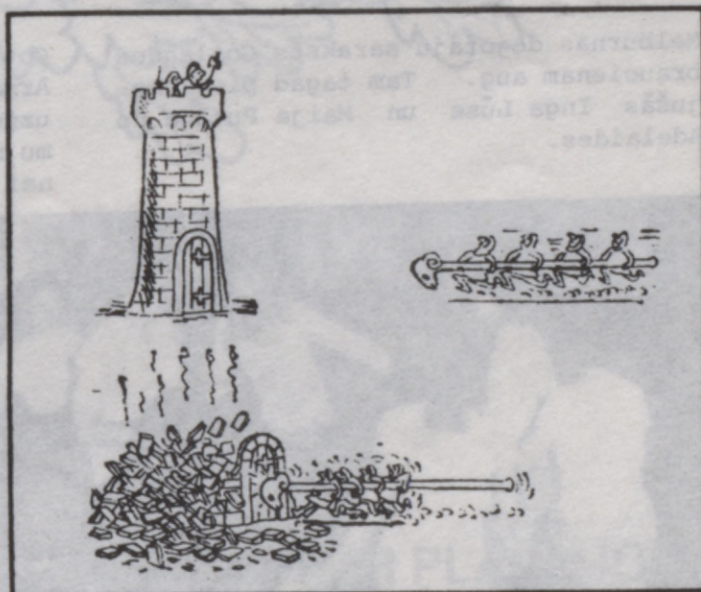
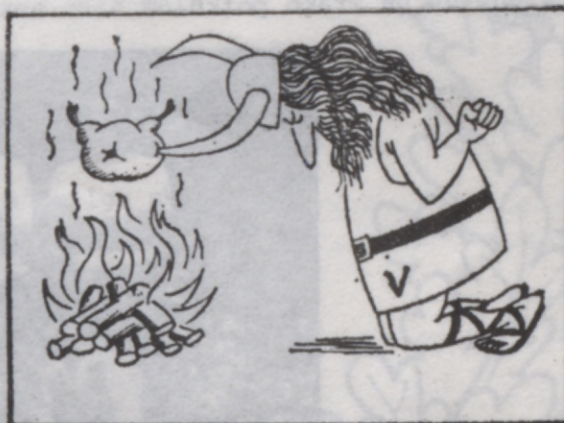
TAUTAS DEJAS

**PASAULES
BRĪVO
LATVIEŠU**

SAULGRIEŽI

1. Ziemas svētki sabraukuši
 2. Dārziņš
 3. Dvieļu deja
 4. Plāniņa deja
 5. Gredzentiņš
 6. Ķekatnieku deja
 7. Ķekatnieks
 8. Nabaga deja
 9. Diždancis
 10. Meitu zīlēšana
 11. Bluķa deja, Trakā polka
Starpbrīdis
1. Zvejnieciņš, Tūdaliņ tagadiņ
 2. Aglonas meiteņu deja
 3. Saulīte
 4. Saules deja
 5. Sorkonais dobuleņš
 6. Līgo vaiņags
 7. Kausu deja
 8. Vaiņagu deja
 9. Saules rotaļa
 10. Zelta josta
 11. Līgo deja

GOTLANDE

MELBURNIEŠI

Uz Gotlandi no Melburnas brauc 23 dejotāji. No šiem dejotājiem 5 ir izbijušās Saulītes dejotāji, 2 no Daugaviešiem/Saktas, 4 no Ritenīša, 5 bijušie Sprīdīša dejotāji, 2 meitenes no Adelaides un pārējie nav sastāvējuši nevienā kopā pēdējos 2 gados.

Esam iemācījušies Saules deju, Saules rotaļu, Ķekatnieku, Ziemas svētki sabraukuši, Aglonas meiteņu deju, Gredzentiņu un Trako polku.

Martā pie mums būs Skaidrīte Darius un tad viņa iemācīs meitenēm Vainaga deju un Zīlēšanu, un mums pārējiem Austrālijas solo deju.

Vislielāko problēmu mums rada mēģinājumi. Visiem ir kautkāds darbs vakaros, lai sakrātu ceļa naudu un tā sanāk, ka nekad nav bijis mēģinājums, kad visi dejotāji ieradušies pilnā sastāvā. Tādēļ rīkojam mēģinājumus katru nedēļu citā vakarā, lai visi kautkad tiek pie mēģināšanas. Viena no dejotājām atrodas ārzemēs jau 3 mēnešus un 2 no dejotājiem devās uz Eiropu jau 11. februārī. Tomēr liekam lielas cerības uz labu izdošanos un ceram satikt un nodibināt daudzas jaunas draudzības ar jauniešiem no citām zemēm.

E. un P.

Melburnas dejotāju saraksts Gotlandes braucienam aug. Tam tagad pievienojušās Inga Lūse un Maija Putāne no Adelaides.

Gotlandes brauciena administrators Armands Lauļa lūdzis Inārai Zemitei uzņemt savā grupā arī Robertu Jaudzemu no Adelaides, kurš nepieder nevienai grupai.

Lienīte

Jāņu laiks

Ilze Kalnāre

Zied sarkans āboliņš jau kalna galā,
Zied vībotnes un rozes ceļa malā -
Klāt Jāņu laiks.

Met rudzu lauki sudrabetu vilni,
Un visi jasmīnkūrmi ziedu pilni -
Klāt Jāņu laiks.

Vij vainagu no zelta smilgu skarām,
Vij vainagu no jāņuzālēm garām -
Īss Jāņu laiks.

Starp bērzu birzēm, pļavām meklē taku,
Un izsmel pasauli kā prieka aku -
Īss Jāņu laiks.

Domāts tiem latviešu jauniešiem, kuri
pirmo reizi dosies pasaulē un piedzī-
vos eiropiskus Jāņus.

TAISIŠU TILTU PĀR PLAŠU JŪRU

Tautas dejas

Valters Nollendorfs

(no cikla Austrālija gadmijā 1977./78.)

Teicējs

1. puskoris

Koris

2. puskoris

Kas rībina,
kas dimdina

Kas rībina,
kas dimdina

Saule rībina,
mēness dimdina,
debesu kalnā
uzbraukdami.

ne Vidzeme,
Dien-vidzeme?

Bāliņi rībina,
māsiņas dimdina,
pasaules plānā
dejodami.

Saule rībina,
mēness dimdina
debesu kalnā.

Ģitāre strinkšķēja,
stabule dziedāja,

Bāliņi rībina,
māsiņas dimdina
pasaules plānā.

Vilcini, vilcini
dīdini, dīdini

va-ra bun-gas
rī-bi-nā-ja.

lai bluķis ripo,

blu-ķi,

lai lācis riņķo

lā-ci,

at-svīez-da-miēs.

Meitiņas, māsiņas,
spoguļi pētīja,
spoguļi pētīja,
stiklā skatīja,
vai tautas vedīs
uz citu gadu.

Ja vedīs, tad vedīs
tālā zemes maliņā,

tālā zemes maliņā,
svešu tautu sētiņā.

Spīdola, spīgala,
uzkāpa bluķī,
uzkāpa bluķī,
aizjāja naktī
mēnesim līdz
uz ziemas galu.

Ķengraga ķekatas,

ķenguru ķekatas,

ķekatu ķekatas,
ķekatas lēkāja,
ķekatas lēkāja
ķē-mo-da-mās.

Mārieta pāriet
pa mēness tiltu
pāri par jūru,
pāri par jūru
ar savām māsiņām
sadziedāties.

Kas rīb,
kas dimd

Kas rīb,
kas dimd

Tur mūsu bāliņi,
tur mūsu māsiņas
ar sauli, ar mēnesi
sadancoja.

pasaules plāna
vidiņā?

Ar sauli, ar mēnesi
debesu kalnā
pasaules plānā
sa-dim-di-nā-ja.

Dejojiet, puīši, meitas,
šai vietā, tai vietā:
lai rīb tautu istabiņa,
lai rīb visa pasaulīte.

Jozīsim saules jostu
ap to visu pasaulīti:
vilksim sauli šurpu, turpu,
pa starpām mēnestiņu.

Dejosim saulei līdz
no vasaras vasarā:
lai mums saules nepietrūka,
kad puteņi putināja.

Kas rībina,
kas dimdina

Kas rībina,
kas dimdina

ne Vidzemē,
Dien-vidzemē?

Saule rībina,
mēness dimdina

bāliņi rībina,

māsiņas dimdina

debesu kalnā

pasaules plānā,

debesu plānā,

pasaules kalnā

sa-dé-jo-da-miēs.

veltīts Skaidrītei Dariusai, Jurim Rupģim, Inārai Zemītei
un visiem citiem latviešu tautas dejotājiem Austrālijā.

KRUSTABAS

IZRĀDES 1979. GADĀ

18. martā	Melburnā
19. maijā	Losandželosā
20. maijā	Sanfrancisko
21. maijā	Portlandē
23. maijā	Sietlā
25. maijā	Mineapolē
26. maijā	Milvokos
28. maijā	Čikagā
30. maijā	Indianapolē
2. jūnijā	Klivlandē
3. jūnijā	Toronto
5. jūnijā	Bostonā
9. jūnijā	Ņujorkā
10. jūnijā	Priedainē
16. jūnijā	Bradfordā
20. jūnijā	Gotlandē

APJUMĪBAS/APKŪLĪBAS

BOSTONAS DZIESMU SVĒTKI

No Jura Mazuša raksta *BOSTONAS MINI-RECENZIJA*, Jaunā Gaita 120.

Sestdien, 1. jūlijā

TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMS:

Bostonas pazeme virza tautas tērpu un valodas straumi uz hokejstadionu. Pirmais 'lielais' sarīkojums. Sasprindzinājums. Sākums. Ziedi pie Brīvības pieminekļa. Deja. Dejo lieli, mazi. Kopā. Atsevišķi. Dejo ... Leiši un igauņi sarokojas ar latviešiem draudzības dejā. Atslābums ar visādiem apbalvojumiem - kuru pasniegšanu varētu atnest ir te, ir kuru kopkoncertā. Beigu kāpinājums - it kā Līgo svētki, it kā ... un uzreiz - cauri.

Tādas pat neizdomātas, chaotiskas beigas kā Toronto. Bez spara, bez jūtu savilņojuma. Vai netika mēģināts? Vai vienkārši - „sagāja dēlī”? Dzirdēts, ka apgaismotāji un orķestris mēģinājumos strādāja 'arodbiedrības' stundas - bet tas nav nekas jauns, to varēja paredzēt - un mēģināt tieši beigas (it kā esot iztrūkuši arī vairāki 'ķēžu maršāli' kritiskos brīžos). Lai publikai iespiestu kopēja siltuma, kopēja lēciena, takts sitiena dzirksteli sirdī - līdz nākošai reizei.

Aizgājām ar pliekanu dūšu - bija žēl dejotāju ielikta laika un pūļu.

No Anitas Liepiņas raksta *PIEZĪMES PAR 1978. G. BOSTONAS DZIESMU SVĒTKIEM*, Jaunā Gaita 121.

Tautas dejām bija divi sarīkojumi - jaundeju uzvedums un tautas deju lieluzvedums. Pēdējā paziņoja arī godalgotās jaundejas. No visiem deju choreografiem vienīgi Zigis Miezītis ar „Diždanci” jaunajās dejās atspoguļo tagadni - vietu, laiku, idejas. Viena no viņa dejām saucās Toronaks (to šajos svētkos nedejoja). Bostonas dziesmu svētkiem bija īpaši choreografēta „Tējas deja”, kas attēloja vēsturisko notikumu Bostonas ostā un kurā stingri ievērota mūsdienų puišu un meitu vienlīdzība. Bet šai dejai vēl nebija pienācis godalgošanas laiks. „Diždancis” dabūja godalgu par jau ļoti pazīstamo un iemīļoto „Taču Jāņu deju”.

Trīs ceturtdaļas no tautas deju lieluzveduma atbilda savam nosaukumam. Bija labi izplānota dejotāju uznākšana un vēlākais sadalījums, lai grupējumiem būtu vietas izcelties. Tautas dejas ir kļuvušas par lielāko publikas piesaistītāju dziesmu svētkiem. Tas atved lielāko skaitu bērnu, jauniešu un arī daudzus nelatviešu vīrus, sievas un draugus. Tajās var piedalīties pat ja latviešu valodas prasme nav gluži perfekta.

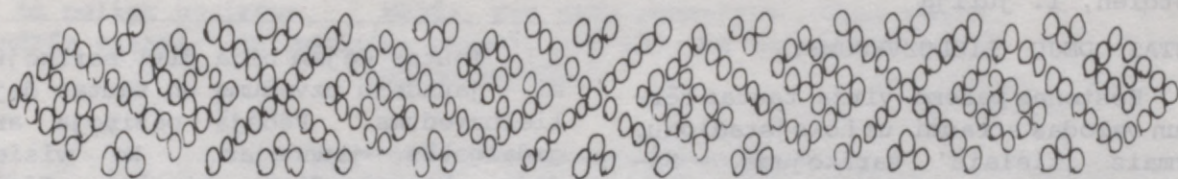
Tad vēl paliek pēdējā ceturtdaļa. Tā visai maz atbilda programmā rakstītajām „LĪGO”. Lielajā arenā nedaudzie cilvēki it kā pazuda. Tradīciju attēlojums vietām primitīvs (puišu uzbrukums meitām), pārējais tāds kā tautasdziesmu, baleta un pantomīmas maisījums - („Līgodama upe nesa” un „Zaļā krūze”) ne pārāk stāstīja par Jāņu tradīcijām. Ir apsvēkami meklēt jaunus ceļus, un iepriekš minētos elementus varētu labi lietot, bet folklorā un ticējumos būtu vairāk jāiedziļinās nekā tas šinī reizē notika. Varēja arī šai daļā nodejot visas godalgotās jaunības.

Patīkami programmā lasīt ne vien dejas nosaukumu, bet arī choreografa vai dejas pierakstītāja vārdu. Pierakstītajām dejām būtu interesanti redzēt arī kur tās pierakstītas un pieejamās ziņas par vecumu un cilmi. Tas sarežģītu programmas sastādīšanu, bet padarītu daudzus tūkstošus svētku dalībniekus zinīgākus par mūsu folkloru.

No Jāņa Beloglazova raksta MAZAS PIEZĪMES, Jaunā Gaita 120.

Arī tautas deju lieluzvedumu beidza ar līgošanu - senu tradīciju atdarinājumu kustībās, skaņās un tēlojumos. Un kaut arī dziesmu „Ziedi, ziedi, rudzu vārpa” un „Zaļā krūze” meldījas un choreografija nav tieši saistītas ar Jāņiem, šī uzveduma daļa savā kustības dažādībā bija interesants mēģinājums. Diemžēl trūka vajadzīgās kulminācijas, jo beigās dejojāji palika sastinguši, stāvot klusumā bez piemērotas kopīgas līgo dziesmas vai ritmiskas izdejošanas mūzikas pavadībā.

„Saules jostas” uzvedums mūs ir izlutinājis ... (Jaunā Gaita 120)

Iznācis RŪGTAIS APINIS nr 51!

Saturā: Sekss un letiņš
Desants Tobago
Feļetoni
Ed. Keiša ilustrācijas
Bostonas Dziesmu svētki
Dr. U. Jāņsona piezīmes

Atsevišķas burtnīcas cena bez piesūtīšanas:

Zkr 10.00, DM 5, 1.50,
\$ 2.50, Fr 12.00, Bfr 85,
Gld 5.50.

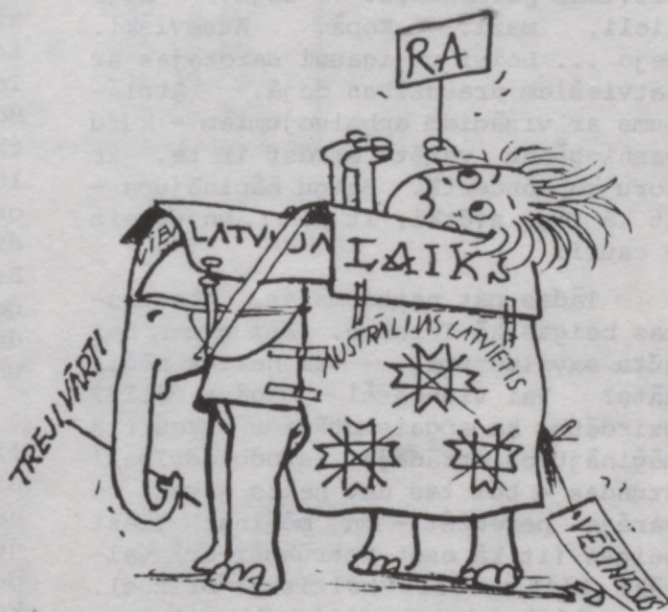
RA pasūtīnāms pie

J. Zaļkalna
Süsterfeldstr. 178
51 Aachen
West Germany

U. Siliņa
5 Belford Place
Greenacre, NSW 2035
Australia

V. Zaļkalna
Professorslingan 37/404
104 05 Stockholm
Sweden

L. Rumaka
27 Miller Place
Hempstead, N.Y. 11550
U.S.A.

Laikmets

No Andra Vītoliņa raksta JAUNĀKĀS UN VECĀKĀS LATVIEŠU MŪZIKAS SKAŅU PLATES, Jaunā Gaita 120.

1975. g. 2. novembrī Austrālijā, Sidnejas latviešu namā pirmo atklāto koncertu sniedza Sidnejas latviešu jauniešu vokālais ansamblis „Laikmets”. Spriežot pēc preses ziņām, esot bijusi it bethoveniska (vai vagneroperiska) maratonprogramma ar 36 programmā iespiestiem „numuriem” un 5 piedevām (kas vilkusies gandrīz 4 stundas). Pirms kāda pusgada Eiropu sasniedza pirmā ansambļa skaņu plāte. It „likumsakarīgi” to sauc „Laikmets”. Izsūtītājs un, pieņem, pasūtījumu saņēmējs A. Zariņš 16 Ferntree Road, Engadine, NSW 2233, Australia. „Laikmets” pārstāv novirzienu, ko jau agrāk ievadījuši „Čikagas piecīši”, „Trīs no Pārdaugavas”, „Runči” u.c. Ziemeļamerikā; „Dundurs”, „Prusaku ansamblis”, „Alva” u.c. Rietumeiropā. Repertuārā latviešu tautasdziesmas un ziņģes. Būtu derējis to piezīmēt uz plātes apvalka, jo ziņģes nu reiz nav klasiskās latviešu tautasdziesmas, tām krietns sentimentālo vācu 19. g.s. populāro „šlāgeru” piejaukums. Seko A. Legzdiņa, R. Paula, G. Divgjallo, G. Zariņas un Šaloma Sekundas oriģināldziesmas (pēdējais pazīstamas

„Zeme, zeme” meldijas autors, kas būtu jāatzīmē kaut vai autoru honoraru dēļ). Lielākā daļa apdares grupas mākslinieciskā vadītāja Imanta Liča rietumpasaules populārmūzikas stila ietvaros. It īpaši vēlētos pieminēt ritmiski it atsperīgo „Laikmeta” dalībnieces Gundegas Zariņas „Zaļo krūzi”. „Laikmeta” mākslinieciskais līmenis pašu izvēlētās nozares ietvaros it respektējams - teicama ansambļa izjūta, laba intonācija (pieņem, ka „šļūcieni” pa toņiem zobgalīgajā „Čigānzēns un Čiepiņa” apzināts stila paņēmieni), ritmiski jo svaigs priekšnesums. Domāju, ka turpmākajā darbā derētu papildināt sieviešu balsis - kopdziedājumos paskarbās vīru balsis pārāk dominē - un arī rūpīgāk izkopt instrumentāciju. Manā uztverē mazliet vienu, ja, piem., visu dziesmu to pašu meldiju reizē ar balsīm spēlē arī klavieres un flauta. Vairāk izdomas derētu arī gitāru pavadfigurāciju izvēlē - mazliet par daudz vienveidīgu, lauztu trijskaņu. Kombinēt klavieres ar gitārām, domāju, nav pārāk daiļskanīgi, - instrumenti vairāk viens otru „noēd” nekā papildina. Taču pirmsākums labs. Jānovēl ražena turpmākā darbība!

1

2

11. Jaunatnes kursi

3

4

GRĀMATAS

LATVJU RAKSTU KOMPOZICIJA

E. Brastiņš

Latvju dievturu sadraudzes izdevums, 1978. gadā.

Ernests Brastiņš šo grāmatu sarakstījis 1924. gadā un jaunais izdevums ir tiešs pārspiedums no Neatkarīgo mākslinieku vienības izdevuma Rīgā 1925. gadā. Grāmata ļoti gaumīgi iesieta un vienīgais, ko varētu piebilst ir, žēl, ka ilustrācijas nav ietilpinātas tekstā bet ir pielikumā grāmatas aizmugurē. Ar jaunām drukāšanas metodēm ilustrāciju iespēšana nav vairs problēma un būtu bijis vēlams, ka tās būtu uzlabotas un paplašinātas. Tas, protams, būtu prasījis teksta pārlikšanu un tāpēc daudz lielāku (pat varbūt neiespējamu) darbu. Labi tomēr, ka grāmata atkal izdota.

Grāmata sadalīta vienpadsmit nodaļās: Ievads, Kompozīcijas būtība, Kompozīcijas īpatnību iemesli, Vienpusīgais formu ritms, Divpusīgais formu ritms, Daudzpusīgais formu ritms, Raksts un lauks, Zieda ritms, Raksta novadi Latvijā, Kontrasts, un Beigums. No nedaudziem latviešu ornamenta satura elementiem ir izveidotas daudzas rakstu kompozīcijas un, kā autors norāda, pazīstot kompozīciju pamatlikumus var veidot jaunus rakstus.

Šeit redzu tiešu līdzību ar tautas deju jaunradi. Beidzot esam nākuši pie atziņas, ka varam veidot jaunas dejas no tautas deju pamatelementiem. Protams, ir visu laiku (sākot ar Jēkabu Stumbri) bijuši cilvēki, kas to ir darījuši, bet tie ir bijuši izņēmumi un viņu dejas nav „īsti” pieņemtas. Vienu laiku „modē” bija raksturdejas, kas ilustrēja kādu tautas dziesmu vai darbību. Šis veids tomēr ir samērā svešs latvju dejā, jo no senāk pierakstītajām („etnografiskām”) dejām vienīgi Sudmalipās varētu saredzēt šo ilustratīvo elementu, kautgan arī ļoti stilizētā veidā.

Atkal redzu paralleli ar latvju rakstiem tekstildarbos. Ilustrējoši paneļi krusta (vai citā) dūrienā rādot, piemēram, Laimu, Dievu, Māru, ir samērā jauns daiļamatniecības novirziens un arī vienmēr paliks tikai ļoti maza daļa no tās. Tāpat „raksturdejām”, kautgan tām ir sava vieta, vajadzētu palikt mazākai daļai no dejas jaunrades.

Ja tagad esam pienākuši pie laikmeta, kad deju jaunrade ir pilnīgi pieņemta un tautā atzīta nodarbība, tad arī laiks ir pienācis mēģināt nospraust pamatlikumus deju kompozīcijai. Līdz tam laikam, kad kāds uzraksta grāmatu par „Latvju dejas kompozīciju” varam tikai balstīties uz „etnografiskām” dejām un mācīties no parallelām tautas mākslām. Šī Ernesta Brastiņa grāmata ir viena no labākajiem, izmantojamiem avotiem, ko esmu redzējis.

Masveida kustībā, kāda tagad ir deju jaunradē, katrreiz būs kļūdas un kļūmes (kam jābūt, no kā tikai var mācīties), bet svarīgi ir atgriezties katrreiz pie primāriem elementiem. Lasot šo grāmatu un saskatot līdzības deju kompozīcijā (lūdzu atmetīsim vārdu „būvēšana” pirms tas ieiet tautas valodā) redzam, ka latvju rakstos ir simetrijas un atkārtošanās likumi, ko mēs varētu izlietot arī deju sacerešanā. Pašlaik redzam par daudz dejas, kur viss kas ir sabāzts, domātā skatuviskā efekta dēļ, īsa trīs minūšu deja. Šīs dejas parasti ir balstītas uz kādām citām redzētām, slikti atcerētām, jaunrades dejām. Skatīties uz rakstu kompozīcijām, izlasiet šo grāmatu - tas palīdzēs jaundeju sacerešanā.

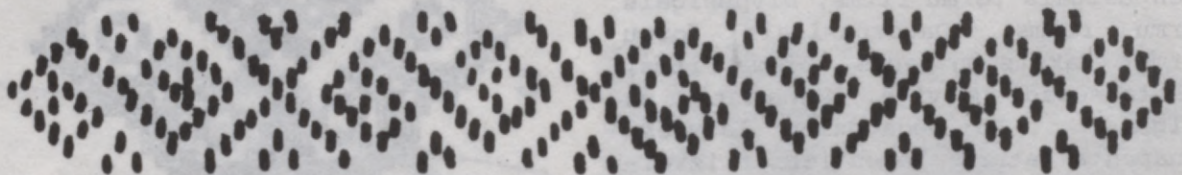
Diezgan skeptiski lasīju nodaļu „Kompozīcijas īpatnību iemesli”, kur runā iet par tautas psiholoģiju un kur teikts, ka „aktīvu lomu vēstures arēnā tautas sāk spēlēt tikai tad, kad viņu garīgais raksturs ir pilnīgi un uz visiem laikiem galvenos vilcienos nopamatojies”. (Domāju - tas apšaubāms, jo ģeografijai daudz lielāks iespaids.) Tomēr, tālāk atradu šīs rindas (atceraties, ka tās rakstītas 1924. gadā): „No visiem raksturojumiem kopsummā kā svarīgākā iedabas īpatnība izvirzas nesaticība, skarbums, patmīlība, savrupība, - blakus gaišam prātam, stiprai gribai u.c. mazāk retām gara spējām. Savrupība, kuru pirms 700 g. novērojis latviešos chronikas rakstītājs, vēl tagad dažādos veidos dominē latviešu tautas dzīvē. Kā toreiz ar iebrucējiem vāciešiem cīnījās katra cilts uz savu roku, tā vēl tagad mūsu politiskā dzīve saskaldījusies daudz desmitās partijū, kuras nesatiek viena ar otru. Tas pats sakāms par ļaužu savstarpējām attiecībām vēl tagad: „krievs par krievu, leitī par leiti, bet latvietis pret latvieti”. Tā īsos vārdos latviešu iedabas īpatnību apzīmē pati tauta.”

Un tālāk: „Arī būvniecībā latviskā iedaba ņem savu tiesu. Jau chronists liecina, ka tai laikā, kad parastā dzīvošana sādžās, latviešos dominē viensētas un ciemi, kas no tiem cēlušies. Tā tas vilcīs līdz šim brīžam. Arī pašas sētas izbūve nepārprotami atbilst latviskam separatismam. Senajā latviešu sētā katrai vajadzībai tiek celta atsevišķa ēka. Savrup stāv maltuve, klēts, pirts, rija, kūts un nams. Klāt nāk lielāks skaits pūnīšu un gubenīšu. Tikai retās vietās, muižnieku spiests, latvietis zem viena jumta apvienojis riju un dzīvokli. Latvieša būvniecības tradīcijās savrupība ir raksturīgākā iezīme.”

Dīvaini - vienmēr esmu izjutis, ka dabūt kopību un vienotību ir visgrūtākais darbs visos latviskos pasākumos. Negribu vēl ticēt, ka tas ir Laimas likts lēmums, bet tomēr cīnīties ar 700 gadu tradīciju ir grūti!

Nopērkiet un izlasiet šo grāmatu. Tā jums palīdzēs izprast savu latvietību.

Juris Ruņģis

LATVIEŠU TAUTAS DEJAS?

(Pārspiests no Minsteres ģimnāzijas žurnāla Afišas)

Septembrī pie mums Minsterē viesojās Anglijas tautas deju grupa Sprīdītis. Viņi skaisti un precīzi dejoja; viņi jauki smaidīja un valkāja greznus tautas tērpus. Tikai kautkas tomēr nebija pareizi. Viņi nerunāja latviski.

Protams, bija arī tādi, kas prata, bet tādēļ, ka daži saprata tikai paldies un labdien, grupas sarunu valoda bija tomēr angļu. Ar šo valodu pazuda puse, ja ne vairāk no iespaida, kas varētu būt bijis. Cik žēl! Vai nevarētu tikpat labi saukt

profesionālus dejotājus, ģērbt viņus tautas tērpos, viņiem iemācīt viju, dārziņu utt un braukt apkārt dejojot vēl labāk nekā kurš katrs latviski runājošais dejotājs. Beigās ir jāprasa šāds jautājums: Kas ir latvietis? Tāds, kura asinīs to var redzēt, vai tāds, kas spēj saprasties tēvu valodā, vai varbūt tāds, kas prot tecīgu soli.

PIEZĪME: Sprīdītis Minsterē dejoja sekojošas dejas - Ripku deja, Sudmalīpas, Saules deja, Deviņdancis, Jautraviņa, Sešdancis, Muškadrilis, Sprīdīšu deja, Vecpuišu deja, Aglonas meiteņu deja, Zagļu deja, Cimperlēšanās, Diždancis, Brālīt's māsas dancināja un Deju virkne. Diemžēl nav informācijas cik dejotāju piedalījās un kāds bija viņu vecums.

LATVISKAS JAUNDEJAS

LIDIJAS ĀBOLINAS CHOREOGRAFIJA

Autores izdevumā, 1978. gadā, Bostonā.
\$8.00

Pirmā trimdā izdotā jaunrades deju grāmata. Apsveicami! Lai mums vairāk tādu būtu!

Grāmatas iesējums, gaišos mīkstošos vākos ir nepraktisks. Deju grāmatu vajadzēs lietot mēģinājumos - daudz vadāt un šķirstīt - tā drīz nobružāsies. Deju mūzika novietota atsevišķā daļā, grāmatas beigās. Grāmata grūti atšķirama, novietošanai uz klavierēm. Praktiskiem iemesliem ieteicams mūzikantam notis nokopēt.

Grāmatas iekārtojums ir labs, teksts un ilustrācijas ļoti skaidras un autores zīmējumi ļoti palīdz grāmatas izskatam un dažreiz deju izskaidrošanai.

Grāmatā ir astoņas dejas:

Dārziņš četriem pāriem (uzrakstīta 1975. g.), *Meiteņu deja* astoņām meitenēm (1976. g.), *Četrpāru deja* četriem pāriem (1950. g.), *Ugunscura deja* astoņiem pāriem, var dejot 12, 16, 6 vai 4 pāri (1977. g.), *Brālītis un māsiņa* vienam pārim (1955. g.), *Jaunībai* nenoteiktam pāru skaitam (1977. g.), *Pavasara deja* astoņiem pāriem (1965. g.) un *Draudzības deja* sešiem pāriem - 2 igauņu, latviešu un lietuviešu (1968. g.).

Neesmu spējīgs izlasīt visas dejas un iemācīt savai kopai, lai redzētu kā izskatās. Nevaru arī izteikties par mūzikas aranžējumiem. (Ceru, ka kāds cits to varētu izdarīt - varbūt pa vienai dejai - nākošos PDC numuros.)

Vienīgā deja, ko esmu redzējis ir *Četrpāru deja*, ko godalgoja 1976. g. Jaundeju uzvedumā 6. Latviešu dziesmu svētkos Toronto, un man tā deja patika. Atceros loģisku struktūru un tīras kustības.

Lielākais iebildums ir pret deju nosaukumiem. *Brālītis un māsiņa* ir etnografiska pāru deja un tai vajadzēja dot citu vārdu. *Ugunscura deja* arī ir pazīstama Latvijā uzrakstīta deja, tāpēc to vārdu arī nevajadzēja lietot.

Vislielākās šaubas man ir par *Draudzības deju*. (Grāmatā ir arī iespiests šīs dejas apraksts angļu valodā.) Domāju, ka šādu deju var izlietot gadījuma un vajadzības dēļ, bet to nevajadzēja ievietot grāmatā, it sevišķi ne angļu valodā. Tas noteikti ir tikai ļoti personīgs uzskats, jo domāju, ka latviešu dejas nevajadzētu vispār tulkot angļu (vai citā) valodā. Ir bēdīgi redzēt kas notiek ar cittautu dejām, kas ir tulkotas, skolu un citu cilvēku rokās.

Katrai deju kopai vajadzētu iegādāties šo grāmatu. Ceru arī, ka šī grāmata iekustinās arī citus deju autorus kā Austrālijā, tā arī Amerikā un Kanadā publicēt savus darbus, lai viņu dejas, pareizi pierakstītas, būtu pieejamas visiem.

Juris Ruņģis

PLANIERĒŠANA

Valda

Bija dzidra, saulaina svētdiena kad izbraucām no Sidnejas. Pēc dažām stundām bijām jau aiz Bathurstas un sākām pētīt spilgti zilās debesis, kur reti kāds balts mākonītis peldēja.

Tad ieraudzījām pirmo - kā balta dūja, planieris viegli lidoja mums augstu virs galvām.

Tas lēnā slinkumā graciozi griezās, krita un, gaisa strāvu atradis, spirāļos cēlās. Sirdis mums jau patrināti pukstēja un visi klusi mēģinājām iedomāties kāds būs šis piedzīvojums - iekāpt lidmašīnā bez motora, jeb planierī, un laisties līdz putniem, gaisa strāvām paļaujoties.

Nobraucām no lielceļa un pēc dažiem kilometriem nokļuvām planierēšanas kluba īpašumā. Sekojām grumbulainam smilšu ceļam, kas līkloču mūs noveda pie paliela klaja, kur vidū bija uzcelta gara pajume.

Pajumē bija novietoti kādi četri planieri un izbrīnā uz tiem skatījāmies - tik sīki un viegli tie izlikās - kā tad mēs varēsim paļauties, ka tie mūs gaisā uzturēs? Prātā iešāvās doma, ka varbūt mēs esam tomēr traki - brīvprātīgi dodamies pašnāvībā!

Tuvāk izpētījām planierus. Tos būvē divos lielumos - mazais, kurā tikai viens var iesēties, un lielais, kurā divi var lidināties. Visi mazie un arī viens lielais bija tīri un balti ar plūstošām līnijām - eleganti. Tie būvēti no stikla šķiedrām (Fibreglass) un ar elegantu cenu arī - vismaz \$20,000. Maziem abu spārnu kopējais garums ir 15 metru un planiera svars tikai 240 kilo. Lieliem planieriem svars arī diezgan viegls - 440 kilo, un spārnu kopējais garums 17 metru.

Tikai viens lielais planieris bija citādāks. Tas bija čehoslovāku taisīts alumīnija planieris. Mums paskaidroja, ka to lieto iesācējiem mācības stundās, jo ir stabilāks un lēnāks kā pārējie planieri. Izskata ziņā tomēr alumīnija planieris izlikās kā Pelnrušķīte starp princesēm.

Mums paskaidroja, kā planieri kontrolēt un viss izlikās tik vienkārši - bet tomēr vēl mocījāmies ar šaubām. Viens pat sāka šaubīties vai bija paņēmis līdz pietiekami daudz tīru apakšbikšu.

Pēc neilga laika pienāca mūsu reize. Stundījāmiem un stomījāmiem kamēr beidzot viens uzpurējās un pirmais aizgāja.

Droši, ar abām kājām uz cietas zemes stāvot, mēs smīnējām un skatījāmies kā lidmašīna uzvilka planieri līdz 2000 pēdu augstumam. Sasniedzis šo augstumu, planieris atlaida vaļā striķi un pats turpināja lidojāt. Pagāja vēl gandrīz 20 minūtes kamēr planieris nolaidās. Uzzinājām, ka ilgākais ko kāds planieris ir palicis gaisā ir apmēram 70 stundas; bet tas notika pirms kādiem 20 gadiem un tāds gājienus planierēšanas sabiedrības vairs vispār neatļauj, jo uzskata kā pārāk bīstamus.

Ja bijām iepriekš baidījušies, tās bailes visas izgaisa, kad redzējām ka pirmais mūsu biedrs izkāpa no planiera. Viņam sejā varēja redzēt tikai smaidu - vienu lielu smaidu, kas mūs apžilbināja jau no liela attāluma.

Tad braucu pati. Mēs visi lidojām ar instruktoru, jo viens pats nevar lidojāt kamēr nav izpelnīta viennieka atļauja (solo license). Pilots sekoja lidmašīnai līdz 2000 pēdu augstumam, tad laida planierim pacelties virs lidmašīnas un atlaida striķi.

Kaut biju sagatavojusies, tomēr vēders pēkšņi sarāvās mazā čauliņā, kad konstatēju, ka mēs paši uz savu roku tagad lidojam. Biju iedomājusies, ka tik augsti gaisā būs ļoti kluss, bet vēja šalkoņa pat reizēm pārspēja mūsu balsis. Es skatījos apkārt un jutos tik varena!

Sēžot šeit debesīs izlikās itkā viss tas, ko redzu, pieder man. Pirmo reizi ievēroju dabu un zemes formācijas tik akūti. Bet paga - mums taču jālido!

Lai gan planieris ir būvēts, lai gandrīz pats lidotu, tomēr jāuzmana kā gaisa straumes to iespaido. Jāuzmana ātrums, augstums, vai kāpjam vai krītam, un vēl citas lietas. Lidošana notiek trijās dimensijās un no sākuma pie tā grūti pierast.

Atrodam gaisa straumi un lidojam augšup, griežoties mazos spirāļos, lai nezustu no straumes. Jūtos gandrīz nekustīga, itkā peldētu, bet ievēroju, ka ātruma mērītājs rāda 70km. Dažas reizes iebraucām kādā nepatīkamā vēja kustībā un vēders atkal iekāpa rīklē. Bet pēkšņi mēs jau gatavojamies nolaisties. Laiks bija pārāk ātri aizritējis un ar nemieru gaidīju nākamo rītu, kad atkal mākoņos dejosim putniem līdz.

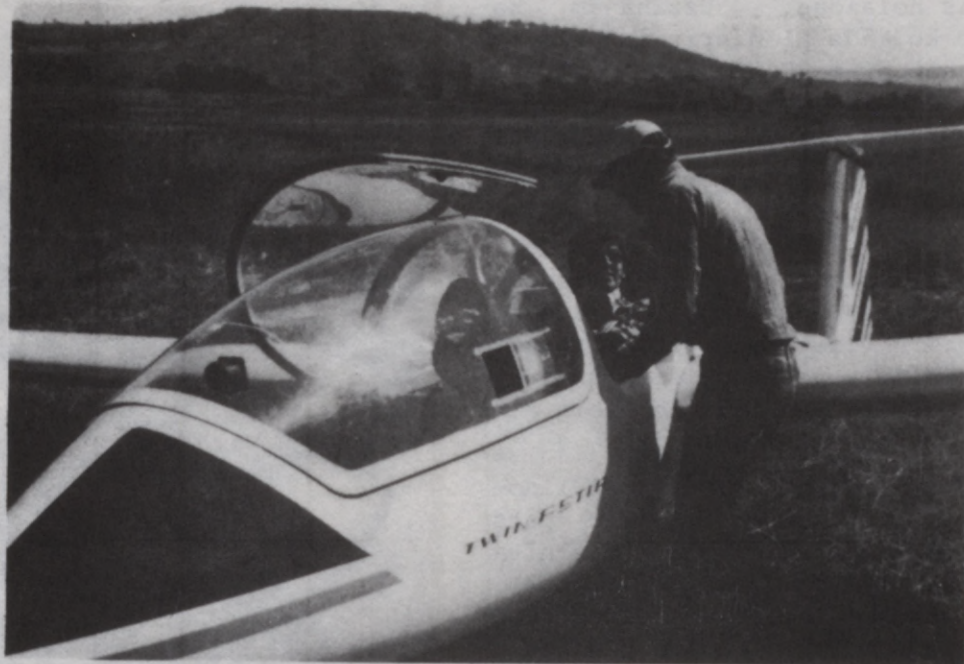

Rīts jau ātri pienāca un šoreiz ar drošu sirdi sēdāmiem planierī. Instruktors bija apsolijs laist mums pašiem šoreiz vadīt planieri un vēl pie tam apsolijs, ka mūs drusku trakāk arī izvizinās. Tā arī notika. Lidoju un griezos un jutos kā mazs bērns ar jaunu un burvīgu spēl mantu. Bet noguru āri, jo lidošana pieprasa daudz koncentrēšanos.

Tad pilots sāka savu spēlīti -
laida, lai planieris pēkšņi krīt, un
tad stāvi atkal paceļas, grieza tādus
spirāļus, ka viens spārna gals izlikās
kā zemē iedurts duncis. Gravitācijas
spiediens lika pieplakt pie sēdekļa
un gribējās jau pātarus skaitīt. Ne-
kad pat cirkū uz „roller-coaster” tik
traku braucienu nebiju piedzīvojuši.

Un tad atkal beidzās. Viegli

nolaidāties zemē. Jutos kā no zemes
atbrīvota. Vēlējās vēl pa debesīm
spēlēties, bet visam jau kādreiz pie-
nāk beigas. Atvadījāties ar sirsnī-
giem sveicieniem un devāties ceļā uz
mājām, katrs klusēdams, pārdomās par
izjusto un pārdzīvoto. Vēroju debe-
sis un nagi jau sāka niezēt, gaidot
nākamo reizi, kad atkal kāpšu debesis
valdīt.

SAULES JOSTAS ANSAMBLIS LOTERIJA

\$1

Biletes pasūtināmas no J. Runģa

21 Margaret St. Roseville N.S.W. 2069

*Izloze
28. aprīlī plkst 18:00
Sidzejas Latvian manā
Vīns. Vīzi laipni
lūgti!*

P.D.C. AR ULDI SILIŅU

BANKA

Nekas parasto mirstīgo tā neapmulsina, kā finansistu lietotā terminoloģija. Tiek runāts par fiksētiem asetiem, šķidriem asetiem, kredītiem, depozītiem, kolaterāliem, morgidzām un instalmentiem. Ja šos terminus pārtulko latviski, tad aizņēmuma pieprasītājs apjūk vēl vairāk. Ja bankas aizņēmums jāatmaksā ar augļiem, tad nav jābrīnās, ja aplikants atmet visam ar roku, sevišķi, ja dārzā tikai viena ābele.

Ar amerikāņiem ir pavisam cita lieta. Katrs etniskais amerikānis ir finanču ģenijs. Vīps zin, kā taisīt dolāru. Vīps jums mēģinās pārdot pat savu vecmāmiņu. Kaut jau jums pašam ir sava vecmāmiņa un pēc jaunas nav nekādas vajadzības, darījuma nosacījumi ir tik kārdinoši, ka nepirkt liekas pēdējā mulķība. Rezultātā - kamēr pārdevējs šķiež jūsu naudiņu pa Floridu, jūs cīnāties ar svešās vecmāmiņas instalmentiem.

Katram pilsonim ir šodien savs kreditratings, sākot no nulles uz augšu, bet kaut cik jēdzīgu kreditratingu var dabūt tikai tad, ja jūs esat bijis vai esat kādam parādā. Tur ir sava loģika: ja jūs nekad neesat aizņēmis naudu, tad, acīmredzot, jums to neviens negrib aizdot. Un ja jums to neviens negrib aizdot, tad, acīmredzot, domā, ka jūs to nemaksāsiet atpakaļ.

Kā aizņēmums jāmin L.A. autobusi, kas pieprasa no pasažieriem skaidru naudu. Jums var būt ¼ miljons dolāru kreditā un 7 gruntsgabali Monterey Parkā, bet ja jums nav kabatā 50¢, tad jūs paliekat ar visiem gruntsgabaliem uz ielas.

Arī es esmu Sidnejas kreditbiedrības jeb bankas loceklis. Viens no pelēkā parādnieku bara, tā sakot. Es esmu vairākkārt sevi uzstrādājis par kandidātu valdei, bet bez panākumiem. Valde ir saslēgusies ciešā klikē, un

nevienu no ārpuses nelaiž savā iekšējā sanktumā iekšā. Padomājiet paši! Jūs esat biedri. Cik no jums ir tikuši valdē?

Tagad atļaujiet man pastāstīt, kā es pievienojos Latviešu bankai.

Pa pastu saņēmu bankas pamfletu, personīgi adresētu man, kura man piedāvāja aizdot naudu, reizē norādot, ka tas ir katra kārtīga latvieša pienākums piederēt šādai organizācijai, kas atbalsta skolas uc. sab. pasākumus.

Turīgie trimdā ir stipra trimda! Naudas tik daudz, ka birst pa logu ārā. Tautiet, atbalsti savu banku!

Labi un pacilājoši uzrakstīts dokuments.

Šādi uzkurināts uz aizņemšanos, es ierados bankā un teicu, ka esmu ar mieru ņemt kādu tūkstots vai trīs.

- „Vai jums ir kolaterālis?” ierēdnis man noprasīja. Es teicu: „Paldies Dievam, kolaterāļa tik pat kā nav. Nesen biju pie ārsta. Pulss labs un asins spiediens normāls.”

Vīps uz mani noskatījās, itkā mani pirmo reizi būtu redzējis, lai gan katrā izrādē sēž pirmajā rindā.

- „Vai jums ir kāds nekustams īpašums?” vīps prasīja.

- „Man ir mašīna!”

- „Tas, mans kungs, nav nekustams īpašums.”

- „Un jūs, mans kungs, nepazīstat manu mašīnu!” es teicu.

- „Kam jums nauda noderīga?”

Nu kā jums tas patīk? Paši piedāvājās aizdot un tad sāk tirdīt.

Es teicu, ka man nauda nav faktiski vajadzīga, bet ja banka par katru cenu to grib aizdot, tad es esmu ar mieru aizņemties.

Acīmredzot bankas kungi nelasa paši savu propogandas literātūru.

Kad aizdevums piešķirts, nāk pirmais nopietnākais pārsteigums - tas jāmaksā atpakaļ. Par to propogandas literātūrā nav ne vārda. Tikai smalkā drukā rakstīts, ka aizdod pret 10% reducible. Tas nozīmē to, ka kad aizdevums atmaksāts, procenti vairs nav jāmaksā.

Lai aizņemtos lielāku summu, ir jāizņem uz nekustamu īpašumu, piem. māju, morgidža. Tas izklausās šausmīgi! Bet nenobīstaties no šī vārda. Morgidža nav nekas cits kā papīra gabals, ko par lielu naudu izgatavo advokāts.

Vai jūs esat mēģinājuši pēc parāda samaksāšanas to pārdot atpakaļ advokātam? Nemēģiniet!

Morgidžu paņem banka un izraksta pretī čeku par X dolāriem.

Joki sākas, ka visa brīvā nauda ir aizgājusi advokātam, un aizdevums izlietots, lai sievas māti deportētu uz 12 mēnešiem uz ārzemēm. „Luksus?” jūs teiksiet? Vienam tas ir luksus, otram dzīvības vai nāves jautājums.

Saruna bankā rit apmēram tā.

— „Jūs, Siliņa kungs, esat nokāvējis 5 maksājumus.”

— „Tā ir,” es teicu. Šādas piezīmes neaizskar manī nekādu simpātisku stīgu. Gada pārskatā raksta, ka uztaisījuši 100,000 dolāru profītu, bet uztraucas par pāris simts dolāriem.

— „Mums ir morgidža uz jūsu māju!”

— „Es zinu,” es teicu, „Es jums pats to iedevu.”

— „Ja jūs nemaksāsiet, mēs māju pārdosim!”

— „Labu laimi,” es atbildēju, „Es to nesekmīgi esmu mēģinājis pārdot 3 gadus. Nevienš nepērk.”

— „Jūs varbūt prasāt par daudz augstu cenu?”

— „Bleķis!” es teicu, „To neviens neņem pat par brīvu. Jumts tek.”

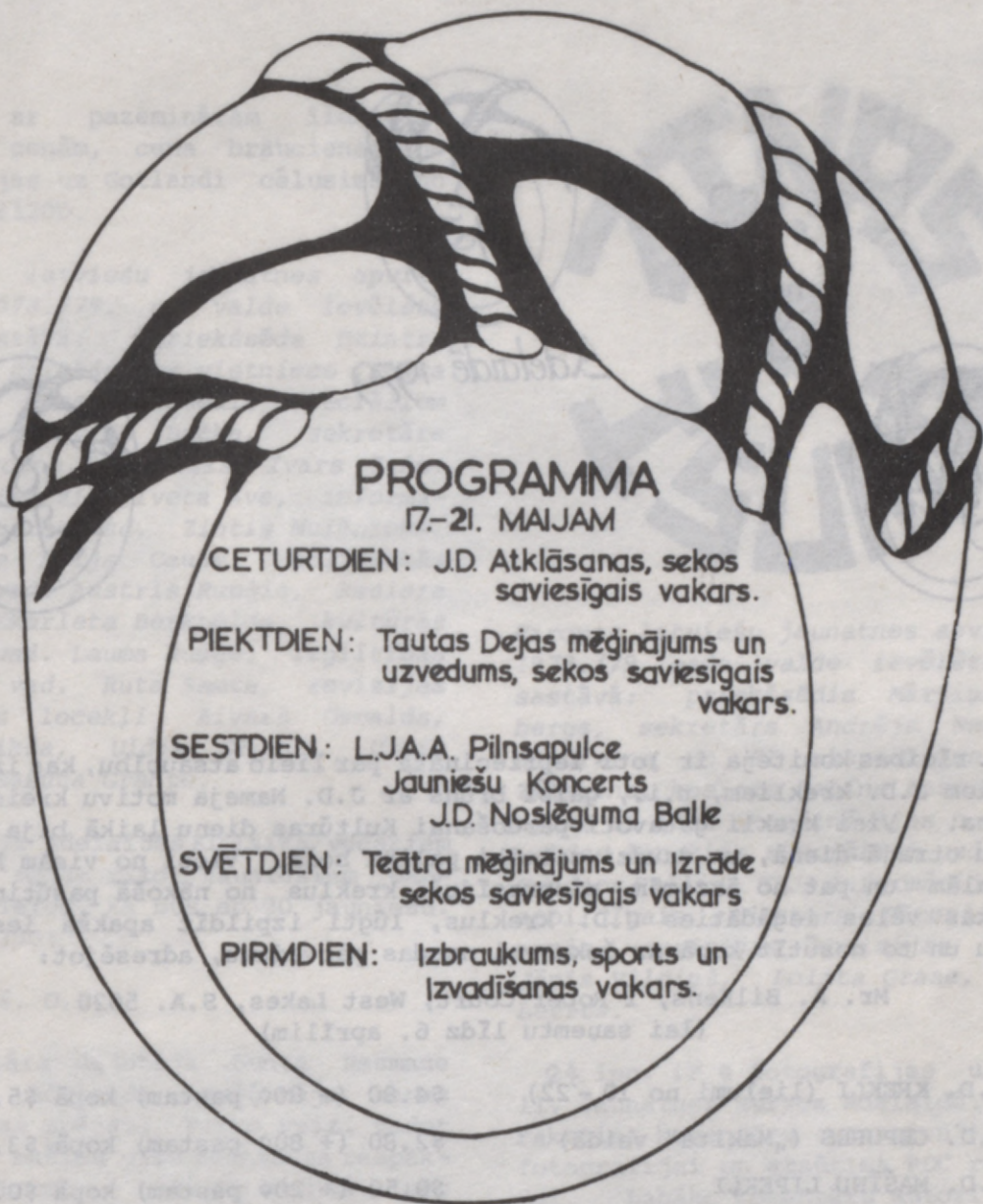
Šāda informācija parasti bankieri aplklusina uz kādiem mēnešiem.

Uz nākamo izskaidrošanas ieteicams ņemt līdzi gubu bērnu - ja pašam nav diezgan, jāpievāc no kaimiņiem. Palīdz arī nedzīta bārda un vecas drēbes. Pirms ieiešanas bankā bērni jāabukvī, lai raud. Visjaunākais jāuzsēdina ierēdnim priekšā uz galda. Atkal mēnesis rokā!

Visbeidzot, ja no jums nekā nevar izspiest, sāk vajāt galvotāju. Ja galvotāja ir sievas māte - brīnišķīgi! Ja nav - arī labi. Varbūt, ka galvotājs instalmentus samaksā, un tad ir labais gals uz augšu. Ja viņš ir tik nezolīds un nemaksā, tad jūs sauks pie tiesas. Bet tas nekas. Līdz prāvai atkal paies kādi 5 mēneši.

Īsi pirms prāvas jāizņem uz māju otra morgidža un jāaizbrauc uz 12 mēnešiem brīvdienās. Ticiet man, tā lieta iet!

PROGRAMMA

17.-21. MAIJAM

CETURTDIEN: J.D. Atklāšanas, sekos
saviesīgais vakars.

PIEKTDIEN: Tautas Dejas mēģinājums un
uzvedums, sekos saviesīgais
vakars.

SESTDIEN: L.J.A.A. Pilnsapulce
Jauniešu Koncerts
J.D. Noslēguma Balle

SVĒTDIEN: Teātra mēģinājums un Izrāde
sekos saviesīgais vakars

PIRMDIEN: Izbraukums, sports un
Izvadīšanas vakars.

18. JZ
Adelaidē 1979

Adelaidē 1979

18. J.D. rīcības komiteja ir ļoti iepriecināta par lielo atsaucību, kas izrādīta oficiāliem J.D. krekliem, t.i., gaiši brūns ar J.D. Nameja motīvu kreisā sātā pie pleca. Visi krekli gatavoti pārdošanai Kultūras dienu laikā bija izpārdoti jau otrajā dienā, un daudzi cilvēki palika bešā. Viesi no visām Austrālijas malām un pat no ārzemēm pieprasījuši krekļus no nākošā pasūtīnājuma. Visi, kas vēlas iegādāties J.D. krekļus, lūgti izpildīt apakšā iespiesto veidlapu un to nosūtīt kopā ar čekū vai naudas pārvedumu, adresējot:

Mr. A. Bilkens, 1 Roper Court, West Lakes, S.A. 5020
(lai saņemtu līdz 6. aprīlim)

J.D. KREKLI (lielumi no 10 - 22)	\$4.80 (+ 80¢ pastam) kopā \$5.60
J.D. CEPURES („Makita" veidā)	\$2.80 (+ 80¢ pastam) kopā \$3.60
J.D. MAŠĪNU LIPEKĻI	\$0.50 (+ 20¢ pastam) kopā \$0.70

*****Lūdzu šeit nogriezt*****

Vārds:

Adrese:

Lūdzu piesūtiet man:

..... krekļus lielumā par \$.....

..... cepures par \$.....

..... lipekļus par \$.....

Kopsumā \$.....

Čeki rakstāmi „18th Latvian Youth Festival"

Sakarā ar pazeminātām lidmašīnu ceļojumu cenām, cena braucienam no Austrālijas uz Gotlandi cēlusies no \$800 uz \$1200.

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 1978./79. g. valde ievēlēja šādā sastāvā: priekšsēde Dzintra Lejiņa, priekšsēdes vietniece Andra Putene, vicepriekšsēdis speciāliem uzdevumiem Gvido Bočka, sekretāre Rita Circene, kasieris Ivars Zuševics, biedrzine Iveta Āve, informācijas nozares vad. Zintis Muižnieks, archivāre Maija Caune, politiskās nozares vad. Austris Ruņģis, kasiera palīdzējs Skarleta Berkholde, kultūras nozares vad. Lauma Ruņģe, izglītības nozares vad. Ruta Samta, revīzijas komisijas loceklis Aivars Osvalds, Jānis Bikša, Uldis Sīpols, Uldis Roze un Maruta Grante.

Eriks Eziš Adelaides KD laikā vecākiem izlūdzās mājās rīkot jauniešiem „partiju”. Teica, ka būs ap 20 jauniešus. Ieradās 250!

Kas ir 18. O.D.?

Jautrā pāra deļotāja Gunta Rasmene ceļā uz Adelaidi izmēģināja savas braukšanas spējas. Pirmo reizi vadot „manual” mašīnu viņa sasniegta respektējamu ātrumu - 140 km stundā (pēc tam, kad pārējie klātesošie bija iestartējuši mašīnu ar stumšanu.

Kas notika Bezdingā?

Bijušiem un tagadējiem Jautrā pāra deļotājiem 1979. gads sākās ar negadījumiem. Zigim Akmenim zars izdemolēja mašīnu „Grumpy”, suns ieskrēja Jāņa Gulbja mašīnā, Andrim Karikam mašīna nomira mājās braucot no Adelaides, Albertam Vaļikovam bija jāieliek jauna ātrumkaste, Pētera Pincera izskats cieta negadījumā Latviešu namā, un Māris Vanags cieta smāgu negadījumu darbā.

Austrālijas latviešu Kultūras dienas turpmākos gados notiks - 1979. gadā Sidnejā, 1980. gadā Pertā, 1981. gadā Brisbanē, 1982. gadā Kanberā, 1983. gadā Melburnā un 1984. gadā Tasmānijā.

Eiropas latviešu jaunatnes apvienības 1978./79. gada valde ievēlēja šādā sastāvā: priekšsēdis Mārtiņš Zandbergs, sekretārs Andrējs Neimanis, biedrzine un EI ekspeditore Velga Zaļkalne, kasiere Sabīne Betz, sakarņieks ar ELJA Skandināvijas nodaļu un valdes loceklis speciāliem uzdevumiem Gundars Rullis, ELJA Informācijas (EI) atbildīgais redaktors Pēteris Šmitmanis, revīzijas komisijas loceklis Jānis Vilciņš, Lolita Grase, Egils Levits.

24. lpp. ir 4 fotografijas uzņemtas 11. Jaunatnes kursos Adelaidē. Uzrakstiet komentāru („caption”) katrai fotografijai un atsūtiet PDC redakcijai. Labāko komentāru autori saņems Māra Bruzguļa fotografiju. Komentāri iesūtāmi līdz š.g. 1. aprīlim.

LASĪTS...

RUNGIS was responsible for an outstanding performance when third behind Imbrium and Non Stop in the Allawah Handicap, 2,000m. After being a clear last early Rungis finished with a powerful burst.

3 Cronulla Handicap 1000m

Juris Ruņģis

Adelaidē KD laikā bija ļoti karsts. Dažs labs jutās it kā tūlīt izkusīs. Šīs sveces jau sāka sabrukt. (Sveču vasks sāk palikt mīksts kad temperatūra sasniedz 45°C vai 113°F.)

“MEIE KODU” 6. septembrī 1978

Juunikuus tantsis endine Australia peaminister Gough Whitlam Tallinnas eesti rahvatantsu

Baltijas valstu atzišana? (Fotogrāfiju iesūtījis Aldis Putniņš)

KALENDĀRS

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0306107556

1979. gadā

18. martā Saules jostas ansambļa *Mārietas dziesma* izrāde, Melburnā.
28. aprīlī Jautrā pāra balle, Sidnejā.
12. maijā Senatnes ballīte, Brisbanē.
Maijā un jūnijā Saules jostas ansambļa *Mārietas dziesma* izrādes
ASV, Kanadā un Anglijā.
no 17. - 21. maijam Austrālijas latviešu 18. Jaunatnes dienas, Adelaidē.
no 19. - 23. jūnijam Pasaules brīvo latviešu daiesmu dienas, Gotlandē.
20. jūnijā Saules jostas ansambļa *Mārietas dziesma* izrāde, Gotlandē.
28. jūlijā Senatnes ballīte, Brisbanē.
no 31. augusta - 3. septembrim 3. Latviešu jaunatnes dziesmu svētki,
Montrealā, Kanadā.
8. septembrī Senatnes ballīte, Brisbanē.
8. decembrī Senatnes ballīte, Brisbanē.
no 26. - 31. decembrim Austrālijas latviešu 29. Kultūras dienas, Sidnejā.

1980. gadā

- janvārī ALTDK tautas deju sanāksme, Sidnejā.
janvārī Vasaras vidusskola, Adelaidē.
no 2. - 10. janvārim Pasaules latviešu gaidu un skautu nometne
„Radu cilts tikšanās”, Melburnā.
no 2. - 13. janvārim Austrālijas latviešu 12. Jaunatnes kursi, Sidnejā.
maijā Austrālijas latviešu 19. Jaunatnes dienas, Melburnā.
no 26. - 31. decembrim Austrālijas latviešu 30. Kultūras dienas, Pertā.

PEANUTS

KALRENDARS

